

Déli Hírlap

A bányai magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével

Dr. VUCETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

TIMIȘOARA

I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.

Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő.

Céltalan műveltség

Művelődünk, tanulunk, okosodunk; kétségtelen, hogy szélesebb és gyorsabb ütemben, mint valaha. Csak meg ne ártson ez a nagy műveltség, ez a rengeteg sokféle tudás. Békésebb időkben sohasem fanyalodtunk volna ennyiféle ismeretre. Ma azonban leveses kanállal nyeljük a tudást. Egyszerű emberek, akik azelőtt saját hazájuk térképével sem voltak tisztában, ma úgy tudják a geográfiát, mint a karikacsapás. Úgy ismerjük Spanyolországot, mintha állandóan oda járnánk vikendre. Otthonosak számunkra néhai Lengyelország minden vidékei, ismerősök az irdatlan erdők, ahol nemrég még az utolsó bölények lakoztak paradicsomi védettségükben. De nemkevésbé meghitték nekünk Finnország végtelen hómezői is, ahol az iramszarvasok vágattak az északi fény alatt, legújabbán pedig különös érdeklődésünknek örvendenek Svédország és Norvégia, amely országokkal egészen pontosan megismerkedni most különöskeppen szomjazunk.

A skandináv államokkal foglalkozunk most olyan szorgalmasan, mintha csak ebből a tárgykörből készülnénk tanári vizsgára. A legaprólékosabban érdekel bennünket Trondhjem, Stavanger, Bergen, Oslo, de nem kerül el figyelmenk a többi kikötők sem, akár a legkeskenyebb fjordok. Ismerjük az összes vasútvonalakat, tudjuk, hogy hány híd van Narviktól Umeåig, Kiruna vidékére vonatkozó minden adatot oly játszi könnyűséggel varázsoljuk elő agyunk megfelelő rekeszéből, mint a vásári búvész torkából a végtelen hosszú szalagot. Tudjuk, hogy mennyi vasércet termelnek, tudjuk, hogy mennyi pyrit és minden más nélkülözhetetlen anyagok található ott. Tudjuk, hogy mit termelnek naponta és mennyi szénét fogyasztanak az ottani kihasználható üzemek, egyszóval mi nem olyan fiúk vagyunk, akiket csak úgy egyszerűen el lehetne adni Kirunában. Aki azonban azt hinné, hogy ezzel már kiapadt a mi tájékozottságunk, az bizony téved. Mert nem kevésbé vagyunk tájékozottak Európa többi államait illetően sem. Sőt mondhatunk ennél többet is.

Mit nekünk Európa! Tudásunk, jólétesült-ségünk sokkal átfogóbb jelentőségű, semhogy megállapodjunk ócska világrésziünkön. Tudunk mi mindenre pontos és megbízható választ adni. Tessék csak kérdezni. Ha Ausztráliáról van szó, beszámolhatunk annak lakóiról, politikai berendezéséről, pillanatnyi gazdasági zavarairól, sőt azt is tudjuk, hogy akár Holland-India legkisebb szigetén is miért fáj most a maláji prefektus feje. Nem titok számunkra a japánok ügye-baja sem. Időnként, akár a régi nemzetközi trösztök vezérei, elolvassuk a kereskedelmi mérleget, figyelemmel kísérjük az ázsiai, amerikai kőnyomatosok híradásait és nem hagyjuk figyelmen kívül az angol Observer, vagy a német Diplomaticher Kurir világméretű jelentőségű megjegyzéseit. A ma emberét igazán nem lehet megvádolni azzal, hogy nem tesz eleget a művelődés követelményeinek. Kisujjunkban van a geográfia, a történelem, nemzetgazdaságtan, névszerint ismerjük a tengeri flották összes egységeit, otthonosak vagyunk a diplomácia titokzatos berkeiben, szokásaik, hajlandóságaik szerint ismerjük meghittan a legtávolibb országok politikáit, vezérferfiat...

De vajjon hasznot hoz-e számunkra, vajjon boldogságot teremt-e a köz számára ez a sokféle megismerés? Vajjon nem volna-e jobb mindannyiunknak, ha kevésbé volnánk beavatottak? Szinte kedvünk volna napjainkban az analfabétizmus mellett pálcát törni és visszasírni a hajdani tudatlanság jámbor, nyugalmas állapotát. Mert a legtöbb új megismerés, a legtöbb új ismeret, ma nem más, mint vészjel. Ahova az ér-

deklődésünk fordul, ott rendszerint baj van. Mikor egy országgal, vidékkel amúgy igazában foglalkozni kezd a sajtó, rádió, vagy a szakfolyóiratok, mikor elkezdjük a térképeket és a lexikonokat böngészni, akkor — hogy a legmegfelelőbb argot kifejezéssel éljünk — régen rossz ottan. Háború, pusztulás villámai cikáznak már ilyenkor, amikor heves ismeretszomjúság fog el bennünket. És minél inkább kitágul szellemi megismeréseink területe, annál perzselőbb a

helyzet világszerte. Anatole France mondotta egyszer, hogy boldogok azok az országok, amelyeknek nincs történetük. Ma bátran elmondhatjuk, hogy boldogok azok az országok, amelyek nem állanak ismeretszerző érdeklődésünk előtérben. És boldogabbak volnánk mi magunk is, ha nem halmoznánk ezt a céltalan műveltséget, amely alatt földindulások vészterhes moraja zúg.

(Flaneur)

Hitler és Gusztáv király levélváltása

Svédország uralkodója ismét kifejezte országa semlegességét

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Stockholmból jelentik: A Hitler birodalmi vezér és Gusztáv svéd király közötti levélváltás hírére svéd politikai körökben megnyugvással vettek tudomásul. A levélváltásban ugyanis

Svédország semlegességének újabb megerősítését látják.

A svéd külügyminisztérium részéről az esemény kapcsán közölték Svédországnak azt a szándékát, hogy a lehetőséghez képest megőrzi semlegességét. Német részről viszont határozott kifejezést adtak annak, hogy tiszteletben fogják tartani Svédország függetlenségét és semlegességét.

Berlinből jelentik: A Hitler és Gusztáv király közötti levélváltással kapcsolatban német körök rámutatnak arra, hogy ez alkalommal ismételen kifejezésre jutott Svédország semlegességi óhaja Németországgal szemben.

A Német Távirati Iroda jelenti: A Hitler kancellár és Gusztáv svéd király közötti levélváltás mély benyomást keltett Dániában. A dán lapok hangsúlyozzák, hogy a levélváltás teljes mértékben összhangban áll a német és svéd kormányok eddigi állásfoglalásával.

Huszezer főből áll a norvég hadsereg

Párisból jelentik: A Havas hírszolgálati iroda a norvégiai hadi helyzetet a következőképpen jellemzi: Róros és Stören környékén a norvég csapatok továbbra is tartják állásaikat, az ellenség számbeli fölénye ellenére. Egy ellenséges motorizált osztag érkezett Nansosba. Narvik vidékén a hadműveletek rendszeresen folynak.

A Német Távirati Iroda jelenti: Gépesített német osztagok folytatják előnyomulásukat Nansostól északra és egyenesen Mosjön felé tartanak. Az a londoni hír, amely szerint angol és francia csapatok tartózkodnak Mosjönben, nem felel meg a tényeknek.

Narvik vidékén a németek folytatják állásaik megerősítését.

A német légi haderő több helyen bombázta az angol és a francia csapatokat. Légibombázások voltak Haarstadthban, Vallangerben, valamint a Lofot-szigeteken. Ezekkel a légi támadásokkal a német repülőgépek megzavarják a francia-angol összeköttetéseket és megakadályozzák a szövetséges csapatok berendezkedését.

Azt hiszik, hogy az Északnorvégiában mozgósított norvég erők száma nem haladja meg a 20.000-et.

Koht külügyminiszter a norvég hadsereg drámájáról

Londonból jelentik: Koht norvég külügyminiszter nyilatkozott az újságírók előtt és kijelentette, hogy Norvégia északi részében a leg-

jóbban felszerelt és kiképzett norvég hadsereg állomásozik. Ez a hadsereg érintetlen és készen áll a szövetségesekkel a harcot folytatni.

ÚJABB NÉMET CSAPATOK ÉRKEZTEK NARVIKBA

Stockholmból jelentik: A hadviselő felek minden erejüket Narvik körül vonják össze. Az éjszaka folyamán 100 repülőgépen német csapatokat szállítottak Narvikba. A város körül nagy ütközet folyik. A nehéz útegek ágyúdörgését még Svédországba is át lehet hallani. A küzdelem eredménye ismeretlen.

BOMBATALÁLAT ÉRT EGY ANGOL CIRKALÓT

A német hadvezetőség harctéri jelentése a következőket tartalmazza: Narviknál a helyzet változatlan. Német repülőgépek megtámadták az angol hadoszlopokat, bombákat dobtak rájuk és gépfegyverrel lötték őket. A támadás következtében a hadoszlopok szétszóródtak.

Egy Sunderland típusú cirkáló bombatalálat következtében a narviki öbölben elsüllyedt. A német búvárhajó vadászflottilla a Skagerrakban elsüllyesztett egy ellenséges tengeralattjárót. Angol repülőgépek megkísérelték a német öböl átrepülését, de a német vadászipülőgépek két angol gépet lelőttek. A nyugati hadszíntérről semmi jelenteni való nincsen.

Norvégiában körülbelül 100 ezer főre tehető a német hadsereg száma.

A mi katonáink — mondotta a külügyminiszter — kitűnőek, de nem volt idő kellő kiképzésükre. Nem voltak repülőgépeink, sem léghárító gépeink és így most a szövetségesek kell, hogy döntsenek a jövő akciókról. Biztos vagyok benne, hogy minden tőlük telhető segítséget megfognak adni. Most már türelmeseknek kell lennünk és nem várhatjuk azt, hogy mindent egy éjszaka el lehessen intézni. Norvégia szabadsága a háború befejezése után biztosítva van.

Nagy veszteségek értek bennünket és sok katonánk meghalt, vagy széjjelszórták őket.

Haderónk legnagyobb része megsemmisült. Középnorvégiában katonáink a teljes kimerülésig harcoltak és a túlerő ellen vissza kellett vonulniuk és szétszóródtak. Nem felel meg a valóságnak az az állítás, hogy a norvég csapatokat feláldozták a brit haderő visszavonulásának fedezésére. Az sem igaz, hogy nagyarányú árulások voltak a háború kezdetén. Erre nézve egyetlen bizonyítékot sem lehet felmutatni. A németek behatolhattak Norvégiába, mert megleptek bennünket és

csak nünket terhel a felelősség azért, hogy nem vártuk ezt a támadást.

Előnyösebbnek tartom, ha megmondom az igazat. Nem vártuk az inváziót és nem kértünk segítséget Svédországtól. Norvégia nem kívánja, hogy Svédországot is belevonják a háborúba, elég a norvég nyomorúság is és azt kívánjuk, hogy Svédország ettől meg legyen kímélve. Nem igaz az sem, hogy árulók ártalmatlanná tették az oslooi és más fjordokban elhelyezett aknákat, mert semmiféle aknákat nem helyeztünk el területi vizeinken.

A NORVÉGIAI VISSZAVONULÁS EGYIK OKA

A Havas-ügynökség jelenti: A svéd megfigyelők megállapítása szerint nagy hiba volt, hogy a szövetségesek és a norvég haderők közötti egységet nem lehetett megfelelő módon helyreállítani.

NEM KEZELIK FOGOLYKÉNT AZ ANGOLOK A NORVÉG FŐPARANCSNOKOT

A Reuter-ügynökség jelenti: Ruge tábornok, a norvég csapatok főparancsnoka egy rendelkezésre bocsátott brit hadihajó fedélzetén tartózkodik. Hivatalosan megcáfolják a német rádióállomások azon hírét, hogy

Ruge tábornokot fogolyként kezelik ezen a hajón.

Ruge tábornok további akciója az ő elhatározásától függ, miután a brit hajó norvég feleségvizeken horgonyzik. A norvég hadsereg főparancsnoka vezérkarának társaságában tartózkodik a hadihajón.

TÁVOZNAK A FRANCIA KATONÁK NORVÉGIÁBÓL

Londonból jelentik: Kedden reggel megerősítették azt a hírt, hogy azokat a francia csapatokat, amelyek résztvettek a norvégiai harcokban, vasárnap reggel behajózták a Skócia csapatszállító hajóra.

MEGINDUL A VASÉRC SZÁLLITÁSA A BOTTENI ÖBÖLBE

Stockholmból jelentik: Az idei nehéz tél elmúltával, amelyhez hasonló az utóbbi hetven évben nem volt, a Botteni öbölben megkezdődött a jég olvadása. Azt hiszik, hogy a parti hajózás rövidesen megindulhat Svédország és Finnország között. Ezzel együtt lehetőség nyílik arra, hogy újból meginduljon a svédországi Lulea kikötőből a svédországi vasérc szállítása.

ELŐRSZÁROKOK A FRANCIA FRONTON

Párisból jelentik: A Havas-iroda a nyugati helyzetről a következőket jelenti: Hétfőn reggel a németek a harmadik rohamot intézték három nap alatt kisebb francia állások ellen. A német előőrsöket a francia ágyúk tüze szétszórta, az önműködő fegyverek tüze pedig futamodásra kényszerítette. A Moscitól keletre egy francia előőrs egy német előőrsrel harcra bocsátkozott és a németek visszavonulni kényszerültek. A francia csapat nem szenvedett veszteséget, a németek közül az egyik meghalt, egy másik pedig megsebesült. A levegőben a francia gépek élénk felderítő tevékenységet fejtettek ki. Német részről felderítő repülőutakat jeleznek a belga-francia határ környékén, két német gép pedig a párisi körzetben tűnt fel.

Chamberlain feltárta a norvégiai visszavonulás okait

A kormányra kedvezőtlen légkörben kezdődött az alsóház ülése

Londonból jelentik: Az alsóház keddi ülésén nagy érdeklődés nyilvánult meg a külpolitikai vita iránt. A képviselők padsorai és a karzatok, valamint a diplomata párhuzai zsúfolásig megteltek. Az általános vita megindulása előtt több képviselő a helyzetre vonatkozólag kérdést intézett Stanley hadügyminiszterhez, aki csak egészen röviden válaszolt. Közölte, hogy a német haderő Dánia elleni támadását április 9-én, hajnali félnégy órakor közzétették az angol vezérkar főnökével. Több ízben előfordult már, hogy a léghárító ütegek nem kaptak a kellő időre pontos értesülést az ellenséges légitámadások közeledéséről. Ennek következtében megtörtént, hogy egy léghárító osztag meg is semmisült a késés miatt.

Ezután Chamberlain miniszterelnök emelkedett szólásra a kormány és a kormánypárt tagjainak meleg rokonszenvtüntetése közben. Azzal kezdte beszédét, hogy az elmúlt csütörtökön még nem nyújthatott részletesebb tájékoztatást a folyamatban lévő hadmozdulatokról.

Kénytelen volt azonban bizonyos dolgokat elhallgatni azért, hogy az angol csapatok tagjainak életét ne tegye ki felesleges veszélynek.

Folytonos ellenmondásokkal zavarták Chamberlain beszédét

— A visszavonulás Dél-Norvégiából nagy és mély megütközést keltett egész Angliában. A Stockholmból érkező jelentések, amelyek talán az ellenség szüleményei voltak, nagy várakozást és reményt keltettek, de ezeknek nem volt komoly alapjuk és egyetlen illetékes hely sem igazolta azokat, — mondotta sűrű ellentmondások közben Chamberlain.

Ezeknél a szavaknál felemelkedett helyéről a speaker és az állandó közbeszólásra utalva kijelentette, hogy nem hajlandó tovább túrni a miniszterelnök beszédének állandó megzavarását.

— Mindent meg kellett tennünk — folytatta Chamberlain —, hogy letompítsuk ezeket a szál-longó, alaptalan híreket és ügyelni kellett, hogy senmi olyant ne mondjunk és ne tegyünk, ami az ellenség tájékoztatását szolgálja. A visszavonulás nem hasonlítható Gallipolihoz.

Dél-Norvégiában nem vetettünk harcra olyan csapat egységeket, mint ott, csupán egy hadtestet harcolt itt és a veszteségünk egészen csekély. A németeknek jóval nagyobb veszteségeik voltak mind hadihajókban, mind repülőgépekben, szállítóeszközökben és emberekben.

SVÉDORSZÁG ÉS A NORVÉGIAI KIVONULÁS

Kitért azután a miniszterelnök arra, hogy Anglia tekintélyét megcsorbította és barátait lehangozta az a körülmény, hogy pillanatnyilag az ellenség diadalmaskodott. A külföldi visszhanggal foglalkozva kijelentette, hogy

Franciaország bámulatra méltó szilárdságot tanúsított elhatározásai mellett.

Törökország pedig, amely szintén szövetséges állam, teljes nyugalommal fogadta a Norvégiából jövő híreket. A Közel- és Közép-Keleten szintén megnyugodott a helyzet azáltal, hogy a hadtengerészeti minisztérium visszaállította a hadihajók rendes elosztását. Előrelátható volt, hogy

a norvégiai visszavonulás legerősebb visszhangot Svédországban fogja kelteni.

Ez azonban semmiesetre sem szolgálja sem

Már akkor is tudomása volt arról, hogy az angol csapatokat Andalsnesből visszavonták, sőt tudta azt is, hogy a Nansosban álló csapatokat is elszállítják. A legnagyobb gonddal ügyelt azonban arra, hogy el ne mondjon olyan dolgokat, amelyek lehetővé tették volna német részről a bombavető repülőgépek teljes latbavetését. Majd

tiszteletét és csodálatát fejezte ki a tengeri és szárazföldi haderő iránt, hogy a norvégiai visszavonulást végre tudta hajtani,

anélkül, hogy a csapatokat veszteség érte volna. A visszavonulást követő hajnalon a németek felfedezték az angol szállító hajókat és mintegy 50 repülőgépet küldtek ki üldözésükre. Ez alkalommal egy angol és egy francia torpedórombolót megsemmisítettek. Ezután rámutatott a miniszterelnök arra, hogy

az angolok sokkal jobban felszerelt és nagyobb létszámú ellenséggel voltak kénytelenek szembeállni,

majd kijelentette, hogy nem kíván beszámolni a délnorvégiai katonai hadműveletekről, de a képviselők előtt fel szeretné tárni a helyzetet, valamint meg akarja vitatni a kormány ellen elhangzott bírálatot

Svédország, sem pedig a szövetségesek ügyét. Ha Svédország és a svéd nép kitart a semlegeségi politikájá mellett, akkor

ez mindkét hadviselő félle szemben a legszigorúbban kell, hogy fennálljon.

(Ejzenzés) Svédország részéről hibás kifogás az ellen, hogy Narvikba csapatokat küldtek, abba a városba, amely a svéd értelepek kapujának mondható. Kijelenti, tisztában voltak azzal, hogy a norvégiai vállalkozás igen kockázatos lesz. A norvégok hősiessé ellenállottak a támadásoknak és

ez a kis nép egyszerű kiállással védte hazáját a behatolóktól.

LEGUJABB SPORT

Az Electrica résztvesz a nemzeti vívóbajnokságban

Az Electrica vívószerzőtálya Iiescu Zănoagă őrnagy és Disela Pavel városi tanácsnok vezetése alatt elhatározták a nemzeti vívóbajnokságokon való részvételt, melyek Bucurestiben lesznek. A vívószerzőtálya, mely tavaly elsősorban szerepelt, ez évben is nagy reményekkel indul a vívóbajnokságokon. A vívók nemrég Aradon szerepeltek és minden számot megnyertek ezek után több önbizalommal fognak indulni a bucarestii versenyen, hogy megismételhessék tavalyi sikerüket. A szerzőtálya három számban vesz részt. A női bajnokságokon Kimmel Ellivel az élén — aki a tavalyi bajnok — Dobrin, Pirsch és Popoviciu vesznek részt. Dobrin a legveszedelmesebb ellenfele Kimmel Ellinek és előreláthatólag köztük fog eldőlni a bajnokság. A karó- és a törvívóversenyen pedig a következők indulnak: Danetiu Ioan, Catina V., Mercea V., Morariu D., Török E., Munteanu P., Klein V., Disela N., Altmann A., Potra F., Grimm H. Pellegrini és Szabó vezetése mellett f. hó 18-án indul a csapat Bucurestibe.

CAPITOL MA APOLLÓ A KIRCHFELDI PAP

L. ANZENGRUBER híres színműve filmen. Színponypás tiroi tájak, festői viselet és egy békés falu sok szépsége adja a film háttérét. A főszerepekben: HANS JÁRAY és HANSI STORK

Hitler és Mussolini találkoznak

Mit beszélt telefonon Chamberlain Reynauddal?

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Rómából jelentik: Mussolini miniszterelnök hétfőn több, mint egy óra megbeszélést folytatott a sajtó képviselői előtt, hogy azért rövidítette meg Hyde-parkbeli tartózkodását, mert

széles katonai kérdésekről folyt, olyan területek katonai problémáiról, amelyek a trónörökös főparancsnoksága alá tartoznak. Ilyenek többek között a Piemontban állomásozó csapatok is.

Rooseveltet nyugtalanítja az európai kérdés

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök Washingtonba való visszaérkezése után kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy azért rövidítette meg Hyde-parkbeli tartózkodását, mert

nyugtalanította az európai helyzet bizonytalansága.

Amikor az újságírók megkérdezték tőle, vajjon Olaszország belép-e a háborúba, az elnök azt felelte, hogy hétfőn délután telefonbeszélgetést folytatott Washingtonnal, ott azonban kevesebbet tudott meg, mint amennyit az újságok erről a kérdéssel írtak.

A csikágói Daily News vezércikkét közöl és abban hangoztatja, hogy az Egyesült Államoknak elsődleges érdeke a szövetségesek támogatása. Minél nagyobb arányban segítik a szövetségeseket szállításokkal és hitelekkel és minél nagyobb mértékben járulnak hozzá a blokádhöz, annál kisebb a valószínűség, hogy az Egyesült Államok a háborúba keveredjék.

VITA EGY ELLESETT TELEFON.

BESZÉLGETÉS KÖRÜL

Berlinből jelentik: A német lapok hétfői számukban híreket közöltek arról, hogy április harmadikán, este 10 óra 10 perckor Reynaud Paul francia miniszterelnök telefonbeszélgetést folytatott Neville Chamberlain angol miniszterelnökkel. A beszélgetés során Reynaud közölte Chamberlainnal, hogy Weygand tábornok értesítette arról, hogy

május 15-ére készen áll a kapott parancs végrehajtására.

Moszkva figyel az eseményeket

Moszkvából jelentik: Itteni politikai körökben nagy érdeklődéssel figyelik a délkelet-európában végbemenő eseményeket. Kijelentik, hogy a Szovjet fejtétlenül meg akarja óvni balkáni érdekeit. Moszkva minden nyomástól meg akarja szabadítani Belgrádot, de közben tovább folytatja gazdasági és politikai kapcsolatait kiépítését más balkáni államokkal, köztük Bulgáriával. Az olasz magatartás megváltoztatása a Balkán irányában nagyon könnyen Szovjet-ország külpolitikájában is változásra vezethet.

A Német Távirati Iroda megcáfolja azokat a híradásokat, hogy nyolc hadosztályt vontak össze az Ukrán-Kárpátok nyugati területén az orosz-román északi határ közelében.

A SVÉD LAPOK TÖRÖKORSZÁG FELKÉSZÜLÉSÉRŐL IRIKAK.

Ankarából jelentik: A török nemzetgyűlés javaslatot fogadott el, amely kivételes körülmények között

szélesebb körű hatalommal ruházza fel az arra kijelölt katonai hatóságokat.

A javaslat értelmében lefoglalhatják a köz- és magánvagyonot és igénybevehetik a magánosok munkakeresését. A javaslat részletezi azokat a feltételeket, amelyek fennforgása esetén általános, vagy részleges ostromállapot hirdethető ki és megállapítja, hogy a katonai intézkedések milyen módon hajthatók végre. Azokon a területeken, amelyekre az ostromállapotot kihírdették a katonai hatóságok veszik át a hatalom gyakorlását.

A svéd sajtó úgyszólván teljes érdeklődéssel a földközi-tengeri eseményeknek szenteli. A stockholmi lapok berlini értesülései szerint a német fővárosban számolnak azzal az eshetőséggel, hogy

Törökország a szövetségesek oldalán lép a háborúba.

Viszont a berlini lapok azt is leszögezik, hogy Olaszország minden körülmények között Németország oldalán áll.

Chamberlain azt válaszolta, hogy az előkészületekre több időt használnak fel, mint amennyire szükség van. A két miniszterelnök ezután Törökország sürgős kérelmével foglalkozott, mire Chamberlain azt kérte, hogy az előkészületeket fejezzék be.

A berlini lapok azon híradása, amely az április 30-án Chamberlain és Reynaud között lefolyt telefonbeszélgetésre vonatkozik, illetékes angol körök kijelentése szerint teljesen valótlan és nem egyéb kitalálásnál.

A Havas-ügynökség hivatalos forrás megnevezésére alapján jelenti, hogy

teljesen valótlan kitalálásról van szó,

mert ez a telefonbeszélgetés soha nem történt meg. A német propaganda ismert tevékenységéről van szó, amely a szövetségesekre hátrítja azokat a szándékokat, amelyeket Berlinben terveznek.

HITLER ÉS MUSSOLINI ÚJABB TALÁLKOZÁSA

Az Oeuvre című francia lap római tudósítója jelenti, hogy Hitler és Mussolini a legközelebbi napokban Innsbruckban, vagy Münchenben újból találkoznak. Ezen az újabb találkozáson a Berlin-Róma tengely szilárdságát akarják leszögezni, ami azonban

nem jelenti azt, hogy Olaszország megváltoztatja eddigi magatartását.

Olaszország egyelőre továbbra is nemhadviselő állam akar maradni és mielőtt magatartását megváltoztatná, nagyszabású propaganda hadjáratot indít, amelynek keretében tudomására hozza követeléseit a világnak.

Az Aftonbladet tudósítójának jelentése szerint a földközi-tengeri hajóhad nagy részét az Égei-tengeren összpontosították. Az alexandriai kikötőben horgonyzó kereskedelmi hajók parancsot kaptak, hogy álljanak készen csapat-szállításra. Jelenti továbbá a tudósító, hogy

a török hadsereget a Dardanellek mentén összpontosították

és a partokon erős csapatokat helyeztek el.

HALIFAX LORDOT EMLEGETIK CHAMBERLAIN UTÓDJAUL.

Londonból jelentik: Itteni politikai körök véleménye szerint Chamberlain kormánya mai összetételében nem maradhat meg. Távozása nem következik be okvetlenül ezen a héten, de minden bizonnyal a legközelebbi jövőben sor kerül rá. A miniszterelnök tisztában van azzal, hogy a kormánnyal szembeni elégedetlenség napról-napra nő és

az egész brit világbirodalom fel van háborodva a norvégiai kudarc miatt.

A bírálatok alól Churchill sem mentes. A legközelebbi vád Chamberlain kormánya ellen az, hogy a finnek megsegítésére tervezett expedíciós hadsereget feloszlatta, holott maga Chamberlain beismerte, hogy a skandináv államok a finn-orosz béke megkötése után súlyosabb helyzetbe kerültek, mint valaha.

Londonban befejezett ténynek tekintik Chamberlain visszavonulását

és új kormányelnökként Halifax lordot emlegetik. Chamberlain kormányának jelenlegi tagjai közül úgyszólván senki sem kap fontosabb megbízást az új szűkebb kabinetben.

Biztosra veszik, hogy Lloyd George, Duff Cooper és Eden fontos beosztást kapnak, míg a munkáspárt részéről Herbert Morrison kerül be az új kormányba, mint lőszerű miniszter.

A HABZÓ FOGPÉP

Hirtelen meghalt Bejan Silviu liceumi igazgató

Ismert temesvári tanügyi férfiú, Bejan Silviu, a Diaconovici Loga állami fiúliceum igazgatója, ötvenöt esztendőskorában munkaképességének teljesében hirtelen meghalt. Vasárnap és hétfőn meg résztvevett a temesvári görög keleti román egyházmegye tanácsának alakuló és igazoló ülésén, amelyen nagyobb beszédet is mondott. Hétfőn délután az iskolában volt, este pedig résztvevett légvédelmi előadáson. Az előadás többi résztvevőivel vidáman, kedélyesen elcsevegett és senki nem sejtette, hogy az életerős férfi néhány óra múlva már halott lesz. Hazatért a Diaconovici Loga liceumban levő lakására, családjával elbeszélgetett és lefeküdt. Éjfélután felébredt és feleségének rosszulérő panaszok miatt Orvost hívtak hozzá, de mire az megérkezett, már csak a beállott halált állapíthatta meg. Bejan Silviu néhány esztendője szívbetegségben szenvedett és ez okozta váratlan halálát.

Bejan Silviu a biharmegyei Sarbi községben született. Régi görög keleti román papi család sarja volt és középiskoláinak elvégzése után a tanári pályára ment. Tanulmányait Budapesten végezte és ott is szerezte meg a tanári oklevelet. A háború előtt Aradon az otani görög keleti szeminárium tanára volt. Az impériumváltozás után Temesvárra került a Diaconovici Loga liceum élére, amelynek két rövid megszokással mindvégig igazgatója volt. Diákjai rajongtak érte, mert nemcsak tanárként, hanem jószágos és szerető atyjuknak is tekintették. A társadalomban és a közéletben is élénken és eredményesen résztvevett. Régebben tagja volt a városi nagytanácsnak és helyet foglalt különböző egyesületek vezetőségében is. Legutóbb az új görög keleti egyházmegye tanácstagjává választották meg.

Korai halálát gyászolja özvegye, egyetlen fia, Silviu, aki jelenleg az állami fiúliceum hetedik osztályának növendéke. Bátyja, Bejan Cornel volt temesmegyei alispán és nagyszámú rokonság. Temetése ma, szerdán délután meg véghe a Diaconovici Loga liceumból. Holttestét a belvárosi temetőben helyezik örök nyugalomra.

CORSO mozi

Holnap bemutatásra kerül

Margit : 3

Három férfi harcol egy nő ellen és a győztes a gyenge nő marad, mert tud harcolni szerelméért és ha az egyik férfival szemben gyengéd és szende, úgy a másiknak a vamp szerepét játssza, a harmadikat pedig házias szokásaival nyeri meg. — Theo Lingen rendezésében a főszerepeket Gusti Huber, Hans Holt, Theo Lingen, Hermann Thimig és Richard Romanovsky játsszák.

Ma, szerdán utoljára:

A magányos farkas

A Paramount-híradó szenzációs premierje:

Harcok Narvik körül

Hatvan esztendő előtt halt meg Flaubert Gastave, a kiváló francia író

Flaubert Gustave, aki hatvan esztendővel ezelőtt halt meg május hetedikén, legjobban a francia prózát szerette és legmélyebben az emberi ostobaságot gyűlölte. Utóbbi, ahol csak valamiképpen szereti ejthette, üldözte. Hagyatékában rábukkantak „Az emberi ostobaságok története” című tanulmányának a vázlatára és ez a vázlat kidolgozatlan maradt nyilván azért, mert az előtanulmányok nem jutottak idejekorán befejezéshez. Flaubertnek előbb néhány száz kötetet kellett volna keresztülböngésznie, amely mind erre a témakörre vonatkozott, ahogyan azt rendszerint tenni szokta, mielőtt írásba fogott. Így a „Madame Bovary” megírása előtt 114 könyvet olvasott el és csak a gazdasági kiállítás fejeztével vonatkozólag két tucat könyvet tanulmányozott át az állattenyésztésről és hasonlókról. „Szent Antal kísértése” című művének megírása előtt 224, míg „Bouvard és Pecuchet” című regényének megírása előtt 160 könyvet olvasott át. Flaubert mindenkor teljesen el akart tűnni regényeinek alakjai mögött, jöllehet azoknak lényével tökéletesen és elválaszthatatlanul összefonódott. A mester nemcsak önmagával szemben volt az abszolút makulátlan irány tekintetében kérélehetetlenül szigorú, hanem másokkal szemben is. Flaubert közeli rokona volt Guy de Maupassant anyjának és ezzel kapcsolatban foglalkozott olyan behatóan Maupassant-al, a későbbi novellistával és regényíróval. Olyan szigorú kritikusa volt Flaubert Maupassantnak, hogy csak akkor engedte a nyilvánosság elé írásait, amikor az már a századik novella megírásánál tartott.

Flaubert íróasztala, amelynek dolgozó lámpája a bárkái Rouen előtt elhaladó szajnai hajósok világitó tornyaként hatott, tulajdonképpen egy gyalupad volt, amely mellett a szónak ez a páratlan virtuóza dühösen, izzadva, minden egyes mondaton oly hosszan faragott és köszö. rült, simított, kalapált és kerekített, amíg végre megtalálta a helyes ritmust és rálelt az emelkedés és esés muzsikájának megfelelő melódiájára. Az író és a művész, aki olyan eszményi tökéletességgel uralta a nyelvet, valósággal dulakodott a saját géniuszával. Képes volt kész alkotásait hosszú évekig asztalfiókjában pihentetni, majd újból előszedni és rajtuk ismét végeláthatatlan újabb simításokat eszközölni. Másoknál is előfordult, hogy lángszellemükkel szüntelenül hadakozva alkották meg örökértékű remekműveiket, de alkotásaikat mégis sokkal könnyebben kreál-

ták, mint Flaubert, bármilyen hosszú időt vett is igénybe azoknak a megírása. Így Mommsen, a német történetírók fejedelme, a „A rómaiak története” című világhírű művén ötven évig dolgozott, Goldmark 12 év alatt írta meg „Sába királynője” című mesteroperáját, Wagner Richard a „Nibelungok gyűrűje” című zenedrámá-sorozata négy dalművének mindegyikén átlag két évig dolgozott és Ibsen ugyanannyi idő alatt írta meg kitűnő színműveit.

Egyébre, mint vergődéssel tele munkára, Flaubert nem talált időt. Nem maradt ideje arra sem, hogy a nőikkel foglalkozhassék. Az egyetlen, akit közülük talán valóban szeretett, Louise Colet volt, akit azonban Flaubert agg édesanyja kedvéért elhagyott. Anyjával hosszú éveket töltött el teljes magányban és csak nagyritkán lehetett rávenni arra, hogy íróasztalát elhagyja és legalább a házuk előtti hársfasorig húsz lépésnyi sétát tegyen. Flaubertnek nem hiányoztak az emberek. Beerte azzal, hogy sürgős-forgásukat olykor kertjük tornácáról látesővel szemlélje, amikor a gőzhajó kikötött a Szajna partján és végignézze, hogyan tódul le a gőzösről a kirándulók karavánja. Ennek ellenére annyit tudott az emberekről, anélkül, hogy remetelakából kimozdult volna, hogy megírhatta a legigazibb és legmélyebben elmélkedő életkönyvet, az „Education sentimentale-t”. Ezen könyv hatása a halk magabaszállás, búsongó magáraeszmélés és csendes gyász. A könyvnek van egy jelenete, amikor Frederic, a hős, találkozik évek múltán a szeretett nővel és csalhatatlanul ráeszmélt arra, hogy a sok közül egyedül ez a nő volt az összes vágyakozásának a célja, legnemesebb értéke. Most kimondhatatlan gyengédség árasztja el a szívét, a jkait olthatatlan csóksomjúság gyötri. Néhány pillanatig gyengéden átölelve tartják egymást és úgy érzik mindketten, hogy életükben most utóljára látják egymást. Frederic hirtelen tudatára ébred annak, hogy most övé lehetne az asszony, aki már régen túl van az első fiatalságon, kinek haja már ezüstös fehérbe játszó. Imár késő, már nem az, ami egykor lett volna, így hát maradjon meg az ifjúság fényében megtisztult, olthatatlan nagy vágyódásra való visszaemlékezés. Frederic csak nehezen tudja könnyeit visszafojtani, majd háttal fordul és szótlanul cigarettára gyújt... A világirodalomban alig akad párja ennek a megrázó igazságtól áthatott jelenetnek, amely megőrzi az örökre való lemondást és a végleges búcsú minden szomorúságát.

Guttman Miklós

Amíg a világ a mai tenyeralattjáróig jutott

Már I. Jakab angol király is leszáll a tenger alá egy buvárhajón

A tenyeralatti hajózás problémája régóta foglalkoztatja a tudósokat és felfedezőket. Roger Bacon szerzetes — aki a XIII. században élt, — azt állította, hogy az emberek 350 évvel a keresztény korszak előtt „le tudtak szállni a víz alá és képesek voltak ott tartózkodni”. 1203-ban egy mantesi felfedező olyan gépet fedezett fel, mely a vizeken közlekedve „mesterséges tüzeket” hordó hajókat vitt magával, melyek Filip August seregeinek hajóit érintve robbanást idézhettek elő. 1372-ben a francia-spanyol csapatok ugyanígy, ezzel a módszerrel semmisítették meg Pembroke lord flottáját. Leonardo da Vinci szintén a hadihajóknak tenyeralattjárók által való eipusztítását tervezte. Ezeknek a terveit már le is rajzolta. Azt mondják, hogy a XVI-ik században az ukránok ismertek tenger alatt haladó bárkákat és a bárkákat elhelyezett katonákat elrejtették az ellenség éber szemei elől.

Az első tenyeralattjáró tervező — aki valóban megérdemli ezt az elnevezést — a holland Cornelius Van Drebbel, akinek 1624-ben sikerült I. Jakab angol király számára olyan gépezetet építeni, amelyben 12 ember foglalt helyet és amelyben mesterséges víz — amely helyettesítette a levegőt — megakadályozta a fulladást. Úgy tudják, hogy ez a tenyeralattjáró csodálatosan működött és maga a király is leszállt benne a víz alá.

1640-ben Jean Barrie — akit Pradinnak neveznek — „merülő harangot” fedezett fel, melynek segítségével felszínre lehetett hozni a tengerbe esett tárgyakat. Egy másik francia 1653-ban Rotterdamban szivaralakú hajót talált fel,

amelyről azt állították: hat hét alatt Indiába képes jutni. Németországban Papin kísérletezett ezzel a kérdéssel. A 18-ik században csak Angliában 12 engedélyt adtak ki hadihajókkal való kísérletezés céljaira. A 18-ik században az angol felfedezők tovább jutottak egy lépéssel és 1747-ben egy hajót levegővel telített, kecskebőrből készült zsákokkal töltött meg, ami megkönnyítette a levegővel való ellátást és a felszínre való jöveteit. Dionis bordói akadémikus a biscayai öbölben 5 órát hajózott a víz alatt. 1777-ben az amerikai Bushnell kézzel kormányozható tenyeralattjáróval, az úgynevezett „teknős békával” támadta meg az angol flottát. A 19-ik században már kevésbé fantasztikus tervek merültek fel. Fulton egy alamerülő hajóval kísérletezik, amely robbanó anyagokat visz magával s amelyet „torpedó”-nak nevezett el. Azonban sem Napoleon, sem Anglia, sem Amerika nem akarják felhasználni ezt a találmányt. I. B. Petit 1834-ben egy tenyeralattjáróban léli halálát — amelyet pedig a mai tenyeralattjáró ősenek lehet tekinteni. Egy másik felfedező — Payerne — tojásalakú tenyeralattjárót készített, míg 1853-ban az angol Narsurith olyan tenyeralattjárót talált fel, amely bombát vet az ellenséges hajó oldalára.

Eredeti és excentrikus felfedezők kerülnek felszínre. A tervek egész sorát vetik fel. 5000 frankért egész sorozat tenyeralattjárót akarnak gyártani. Akad gömbölyű, elipszoidalakú, sűrített levegővel és gázzal töltött tenyeralattjáró.

Később rendszeresedik a kutatás és a tenyeralattjáró közeledik mai alakjához.

Az első tenyeralattjáró, amely valóban fel-

„Dávid” volt. Szivaralakú, kazánvashoz hasonló anyagból készült, 11 méter hosszú, elől kézi kormányval, amit a 9 főből álló személyzet kezel. A lövedéket a hajó maga után vontatta. A Charlestown kikötőben véghezvitt kísérlet drámai befejezésű volt. A „Dávid” elmerült és csak egy főhadnagy menekült meg. A felszínre hozott „Dávid” második elmerülése alkalmával csak hat ember pusztult el. A harmadik kísérlet — amelyen a felfedező is részt vett, — szintén végzetes volt és az egész személyzet életét veszítette.

Végre a negyedik kísérlet sikerrel járt, a hajó 1864 február 17-én eljutott rendeltetési helyére és elsüllyesztette az ellenséges flottát. De a hajó is elpusztult áldozataival együtt. A „Dávidra” csak sok év után akadtak rá a tenger fenekén. Az első tenyeralattjáró ma már múzeumban van, míg utódai tökéletesítve folytatják útjukat a tengereken, — mint a tengeri harc legveszedelmesebb és leggyilkosabb gépezetei.

Sürgősen megkötötték a Vatikán és Portugália közötti konkordátumot

Vatikánvárosból jelentik: Maglione bíboros államtitkár és Portugália megbízottja kedden délután aláírta a Szentszék és Portugália között létrejött konkordátumot, amely rendezzi a világ különböző részein levő portugál missziók működését is. Ennek a konkordátumnak sürgős aláírásából arra következtetnek, hogy a Földközi tengeri béke felbomlása esetén a pápai udvar talán Portugáliában kíván ideiglenesen elhelyezkedni.

SCALA MOZI

pénteken bemutatja az

ASSZONYOK

új film, melynek rendezője, Cukor György, a szövetkezőket mondotta: El tudják képzelni, mit jelent 135 hölgygel filmet csinálni? Még szerencse, hogy valaki a következő tanácsot adta:

1. Rendeljem el, hogy minden szereplő 4 órával előbb legyen a helyén.
2. A hölgyek kutyáikat nem hozhatják a műterembe, mert rendszerint a kutyákon szoktak jesszeveszni.
3. Kártyázni nem szabad.
4. Senkit se dicsérjek nyilvánosan.
5. A társalgás mindig csak csoportokban történhetik.

Az öt tanács jónak bizonyult és így sikerült megrendezni ezt a nagy filmet, melynek főszereplői

Joan CRAWFORD

Rosalind RUSSELL

Norma SHEARER

Szerdán és csütörtökön utóljára

Az asszony vétkezik

Most 25 éve Olaszország a háboru és béke között választott

Berlin és Páris izgalmas versenye az olasz barátságért
1915 május 4-én döntött az olasz király

Az olasz beavatkozás ügye a nemzetközi helyzet előterébe került. Beleszólt-e Olaszország a háborús viszályba s ha igen, melyik fél oldalán? Kérdésként mered a kérdés a közvélemény felé, ugyanúgy, mint most éppen negyedévszázaddal ezelőtt, amikor Olaszország kilépve a jóindulatú semlegességéből, felmondta a Németországgal és az osztrák-magyar monarchiával 1882-ben kötött s azóta megújított hármasszövetséget, (amelynek hatálya 1920 július 3-án járt volna le), majd pedig izgalmas belpolitikai húsz nap után az entente oldalára állt és kinyilatkoztatta hadiállapotát Ausztria-Magyarországgal.

1915 tavaszán a monarchia államainak közhangulata a nyugatgalicai, illetve általában az orosz hadszíntér eseményeinek hatása alatt állott. Kevés az olasz lépés előtt történt meg a gorlicei átörés, Tarnow, Dukla, Jaslo, Krasno elfoglalása. Már nem taposott orosz csizma magyar területen és akkoriban hangzott el gróf Tisza István, néhai magyar miniszterelnök bejelentése a képviselőházban, hogy a szövetséges haderő a Kárpátoktól a Visztuláig uralja a helyzetet. S ebben a reményteljesen kibontakozó helyzetben egyszerre csak Róma felé terelődött a közfigyelem. Az olasz fővárosban megkezdődött tanácskozások arra mutattak, hogy Olaszország döntő elhatározások küszöbére érkezett.

Amikor a világháború kitört és a hadüzenetek egymást követték, rövidesen kiderült, hogy a hármasszövetség Olaszországra vonatkozó szerepe a figyelő helyzetben maradó, de jóindulatú semlegességre szorítkozik. Ez az állapot rövidesen lényegesen megváltozott. A beavatatlank csak utólag értesültek arról, hogy Olaszország, megmásítva eredeti álláspontját, melyet a monarchiának Szerbia ellen irányuló magatartásával kapcsolatosan elfoglalt, nehézményezte Ausztria-Magyarország felépését és ezt úgy tekinti, hogy a hármasszövetségi szerződésben megállapított balkáni egyensúly felborítására történt, mely esetben őt kárigény kielégítése illeti.

OLASZORSZÁG A NAGY VÁLASZTÁS ELŐTT

Az igény jogosultságának és a kielégítés mértékének megállapítására irányuló tárgyalások elhúzódtak, de csak a beavatottak tudhatták, hogy eredménytelenül végződtek és Olaszország a hármasszövetségtől teljesen eltávolodva, semlegességének feladására készült. A közvéleményt előkészítő lelemül érte a fordulat, azért is, mert csak a jelekből következtethetett arra, hogy a helyzet nagyon komolyra fordult. Azok a hírek, hogy Salandra olasz miniszterelnök, Sonnino külügyminiszter, Cadorna vezérkari főnök és a monarchia iránt barátságos érzelmi Giolitti volt miniszterelnök valamint a hadat viselő hatalmak római követői döntő tanácskozást folytatnak egy-öre nem világították meg a valóság helyzetét. A sajtó csak fokozatosan tisztázta Olaszország magatartását, amely mindinkább a monarchia ellen fordult és a lapok csupán lényeges késedelemmel közölhették, hogy Olaszország május 4-én a hármasszövetség tagállamához intézett jegyzékében a szövetséget felmondta és magának a cselekvési szabadságot fenntartotta.

Mindaddig néhány sokatmondó hír árulta el a valóságot. Így például az a tüntetés, amely a monarchia-barát Giolitti ellen Torinóban zajlott le, vagy pedig a francia földről a quaroi Garibaldi ünnepekre visszatért D'Annunzio páratlanul meleg fogadtatása. Később a háborús láz és az entente melletti megnyilatkozó rokonszenv egyre nyomasztóbbá vált. Csak Giolitti kereste a békés kibontakozást és a szocialista-párt hangoztatta a nép békés szándékait, míg D'Annunzio háborúra tüzelt, a beavatkozást sürgető sajtó szintén egyre nagyobb hévvel gyujtotta fel a lakosság hangulatát, a háborús pártiak megnyilatkozása mindjobban nekittüzesedett és a Salandra kormány magatartásából félre nem ismerhető módon kiviláglott, hogy az entente oldalán történő beavatkozás mellett elkötelezettséget vállalt. Ezekben a napokban Viviani francia miniszterelnök, mint diplomáciai eredményt emítette, hogy Salandra már döntött. Viviani hangsúlyozásából feltételezhető arra kellett következtetni, hogy a döntés az entente javára szolgált, a monarchiának és Németországnak tehát vállalnia kellett a nehéz szerepet, Olaszország kielégítését, a háborús tömeghangulat lecsillapítását és legvégső esetben a Salandra kormány eltá-

volítását. A diplomáciai ügyeskedés már-már sikert ígért. A döntés nalogatása a békés megoldás lehetőségével kecsgettett. Giolitti közbelépése csendesítőleg hatott, békítőleg lépett közbe Vilmos császár is, akinek Viktor Emánuel olasz királyhoz intézett titkos jegyü távirata szintén a békés megoldást ajánlta. Bülow herceg német és Macchio osztrák-magyar nagykövetek pedig az entente követekkel versenyezve folytattak tárgyalásokat s május 14-én fel is villant a remény, hogy a háborús indulatokat a béketörekvés váltja fel.

ÚGY LÁTSZIK, MINTHA GIOLITTI GYÖZNE...

A feszültség forróján a Salandra-kormány benyújtotta lemondását. Giolitti tehát eredményesen működött, de új fordulatot teremteni mégsem tudott. Az olasz félhivatalos a lemondást azzal magyarázta, hogy a kormány nélkülözötte a nemzetközi politikában követett irányvonalak támogatására az alkotmányos pártok jóváhagyását. Ekkor úgy látszott, hogy a háborús feszültség feloldódik és Giolitti vagy pedig Maruora kamarai elnök vezetésével az erők összefogásán alapuló kormányt keresi meg a beavatkozás számára előkészített terepből a békés megoldáshoz vezető utat, Giolitti azonban huzódott a kormányalakítástól, meghíusult Marcora és Carcano pénzügyminiszter kísérlete is és a király három napi tapogatózás után úgy döntött, hogy a

Mit akart adni a monarchia Olaszországnak?

Milyen ajánlattal próbálta a monarchia megőrizni Olaszország semlegességét? A Stampa szerint a következőképpen:

1. Olaszország megkapja Trentinót, azaz Dél-Tirolnak olaszlakta részét.
2. Az Isonzo területét Gradiskával együtt.
3. Trieszt városa kiterjedt önkormányzatot és olasz egyetemet kap, kikötőjét szabad kikötőnek nyilvánítják.
4. Ausztria-Magyarország kijelenti érdektelenségét Dél-Albániában és elismeri, hogy Valona olasz birtok.
5. Ausztria-Magyarország, Németországgal együtt hajlandó megvizsgálni Olaszországnak Görz városára és néhány dalmát szigetre vonatkozó követelését.

Az engedmények teljesítését a német birodalom szavatolja.

Az ajánlat nem elégítette ki Olaszországot és két nappal az olasz törvényhozás egybehívott ülése előtt már nyilvánvalóvá vált, hogy Olaszország belép a háboruba. Május 18-án a Kapitulumon népgyűlés volt, amelyen Colonna herceg, Róma polgármestere is résztvett és egy órási beszédét azzal fejezte be, hogy a nemzet a kormány mellett áll, ha az háborút akar, de ellene fordul, ha nem akar. A tömeg követelte, hogy a hadviselés jelképüül huzák meg a Diana templom nagyharangjait és a polgármester rendelkezése a templom harangjai megkondultak. A tömeg önfelelően ünneplte a háborút, halált kiáltott Giolittire, lakása felé indult és csak torlasz-harcok után, a rendőrség közbelépésére oszlott szét.

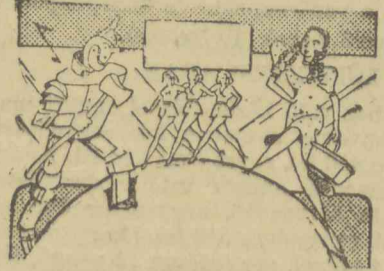
A HÁRMASSZÖVETSÉG FELBORITÁSÁNAK INDOKOLÁSA.

Amikor Salandra május 20-án a törvényhozás ülésétermébe lépett, a háboru éltetésével fogadták. A miniszterelnök előbb háboru esetre érvényes kivételes kormányhatalmat kért, majd a hármasszövetség felmondásának előzményeit ismertette. A nagy beszéd Olaszország kielégületlen nemzeti érzéseinek hangoztatásával kezdődött s utána részletes bírálatot tartalmazott a monarchiának Szerbiához intézett jegyzékéről.

Ez a jegyzék Olaszország éveken át folytatott munkájának gyümölcsét pusztította el és megsértette a hármasszövetség szerződését is. A monarchiának ugyanis előbb veünk kellett volna értekeznie, hogy esetleg igénybevegye békítő közbelépésünket. Ausztria-Magyarország azonban még az előzetes értesítésünket is elmulasztotta, sőt a formásértésen kívül a szerződés érdemi megsértése is bekövetkezett, minthogy a monarchia fellépése alkalmas arra, hogy a balkáni félszigeten kialakult befolyási érdekkört megzavarja és a birtoklás kényes rendszerének egyensúlyát felborítsa. De egyik, vagy másik pontnál többet szenvedett az a szellem, amely az

A CAPITOL

legközelebbi műsora:

Oz, a csodák csodája

Minden idők legszép színes filmje!

Salandra-kormány lemondását nem fogadja el. Ugyanezen a napon a magyar képviselőházban gróf Andrássy Gyula kérdést intézett gróf Tisza István miniszterelnökhöz, fedi-e a valóságot a Stampa cikke, amely szerint a monarchia kormánya bizonyos területengedményt ajánlott fel Olaszországnak, ha a római kormány biztosítja a háboru tartamára teljes semlegességét. A miniszterelnök a semlegesség ellenében felajánlott területengedményt elismerte és szavaihoz hozzáfűzte, hogy a két hatalom életérdekein alapuló barátság megőrzése érdekében a monarchia még sulyos áldozatok árán is igyekszik kiküszöbölni az ütközési pontokat. A tárgyalások alkalmával kiderült, hogy ezek kiküszöbölése csakis területi engedmények alapján történhetik, a közös kormány tehát, felelőssége teljes tudatában és nem taktikai okokból, rálépett az ilyen megoldást kereső útra.

egész szerződést eltöltötte s ezek a sértések ellenállhatatlan erővel felélesztették Olaszország nemzeti kielégülésének kérdését.

Beszédét azzal a szovírággal fejezte be, hogy Olaszország célját hadserege és flottája valósítja meg. A Stampa ugyanaznap azt írta, hogy talán még a törvényhozás ülése alatt megszólalnak az ágyuk, ez azonban csak három nap múlva következett be. Előbb Burian báró, közös külügyminiszter átnyújtotta a monarchia választát arra az olasz jegyzékre, amely a hármasszövetség felbontására vonatkozott. A választ emlékeztette az olasz kormánynak 1914 augusztusában tanúsított szövetséges magatartására és Victor Emanuel királynak Ferenc Józsefhez intézett táviratára, amely Olaszország szívélyességét biztosította. Ezek után úgy a berlini, mint a bécsi kormányt meglepte, hogy Olaszország a háboruban semleges óhajit maradni, holott ez a magatartás aligha egyeztethető össze a szövetségi szerződés szellemével. A semlegesség tartós biztosítására előterjesztett kárpótlási követelések nem voltak teljesíthetők, bár a monarchia kormányának szándékában állott ilyen igényeket részben teljesíteni.

ELINDUL A NAGY KŐ...

Milyen igényeket támasztott Olaszország követelése?

1. Teljes lemondást Trientről az 1811-ben megállapított határok alapján, vagyis beleértve Bozont is.

2. Határkiigazítást Isonzóban; Görzöt, Gradiskát és Monfalconet.

3. Triesztnek a háta mögött mélyen benyuló határterülettel, Capo d'Istriával és Piranoval szabad állammá való átváltoztatását.

4. Lemondást a Curzolari szigetcsoportról Lissával, Lessinával, Curzolával, Lagostával, Braccaval, Meledával együtt.

Valamennyi terület átengedése azonnal esedékesé vált volna. Ezekon kívül Olaszország teljes fennhatóságot kért Valonára és Sasenora, valamint annak kijelentését követelte hogy Ausztria-Magyarország Albániában teljesen érdektelen. Mindezekért 200 millió líra általánösszeget ajánlott fel, továbbá semlegességét helyezte kilátásba.

Burián válaszjegyzéke után 48 óra múlva, Avarna herceg bécsi olasz követ átnyújtotta Olaszország hadüzenetét és május 24-én a két ország között az ellenségeskedés megkezdődött. A tirol határon kisebb határőr csatározások indultak, Strassalódnál olasz lovasság mutatkozott, a monarchia flottája végiglátogatta a Velence-Barietta között elterülő olasz keleti partvidéket, az osztrák-magyar légítengerészet pedig Velencét, Rimmit, Anconát bombázta.

Igy kezdődött.

HIREK

MEGJELENIK

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közintézményeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

28—10 és este 10 óra után, 28—13

A váli erdőben

május hetedikén reggel a fák levelei kicsiny harangocskákká válnak és ide-oda inganak, lengenek, csilingelnek. Közöséges emberi fül nem is hallja ezt a sóhajszzerű csengést, amely csak a természetet szerető szívet hozza rezdülésbe. A váli erdőben a fák levelei május hetedikének reggelén az emlékezés harangozását végzik, mert 1827-ben ezen a napon született Vajda János, a természet nagy költője, akinek legszebb verse éppen a váli erdőről szól. Ott töltötte zsenge gyermekéveit a váli erdőben, ahol uradalmi erdész atyját gyakran kísérte el útjain a fák között és hallgatta annak szavait a szabad természet szépségeiről, a susogó lombról, a fűről, a moháról, az erdei virágokról, a gombákról, a bogarokról, az énekes madarokról, a sűrűben lakó különböző állatokról, a fák között tovasiető csermelyről, a tölgyek koronái közül a magasban látszó kék égboltról, az aranyugara felülről csak pettyenkint leszörni tudó napról és a bújócskát játszó holdról. A gyermeklélekben ezek mind lerögződtek és amikor később az ifjúvá lett Vajda János belefogott a lantpengetésbe, énekeiben mind-mind kifejezésre jutottak.

Bárha Vajda János mindig a váli erdőben maradt volna, akkor sohasem érte volna bú, keserűség, csalódás. De kiment a nagyvilágba és a magyar irodalom legkínzóbb sorsú poétája vált belőle. Megcsalta a nő, akit legjobban szeretett, megcsalták a barátok, akikben bízott és megcsalta maga az élet, amelynek pedig örvideni akart. Vajda János, aki a Petőfi Sándor utáni magyar líra legkiválóbb és legnivatottabb képviselője, a szenvedés és a búskomorság költőjévé lett. Ha lelke a belőle fakadó fájdalmas dalok terénétől szinte összeroskadt, akkor utolsó erejével kimenekült a váli erdőbe, ahol felfrissült és új erőre kapott és költészetében ismét felfelfénylött a derű. A természet, amelyet rajongóan imádott, mindenkor megmentette a már-már feléje nyuló tébolytól.

Amikor sok hányattatás és kemény megpróbáltatás után elkövetkezett Vajda János megváltó vége és lelke már közelebb volt a túlvilág kapujához, mint a földhöz, amelyet elhagyni készült, önkívületben, de öröms mörborban sutogta, hogy hallja a váli erdő fájának hívó susogását. Halála után szobrot állítottak neki a váli erdőben. Am bizonyos, hogy Vajda János nemcsak szoborként tartózkodik a váli erdőben, hanem hallhatatlan lelke az égből is gyakran viszatér oda, a váli erdőbe, amelyet világi életében nagyon szeretett és amelyet sokszor megénekelt. Azok, akik szeretik a szép és szívből szívhez szóló lírai verseket; hódoljanak most Vajda János emlékének. Vegyék elő valamely kötetét, olvassanak el abból legalább egy Vajda-verset és képzelejk, hogy ott járnak a költővel a kedves és tavaszi öltönyében pompázó váli erdőben.

Kubán Endre

— Negyven éve uralkodik Vilma holland királynő. Hágából jelentik: A jövő hét folyamán lesz Vilma holland királynő trónralépésének 41-ik évfordulója. Valamennyi európai koronás fő közül ő uralkodik a legrégebben. (Rador)

— Őfelsége Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Őfelsége az uralkodó székhelyét ismét a fővárosba helyezte át.

— Új olasz óriási csatahajó. A 35 ezer tonnás Littorio olasz páncéloshajót tegnap ünnepélyes külsőségek mellett beosztották a haditengerészethez. (Rador.)

Az utolsó évtized legszebb operettje Pozsonyi lakodalom

Elragadó szöveg! Gyönyörű muzsika! Fény izzó kiállítás! Pazar, új díszletek! Káprázatos toalettek! — Hatalmas felvonulások! Nagy táncok és finálék! — Főszereplők: Krémer, Sándor Stefi, Kovács Kató, Báza, Czoppán, Gróf, Ditrói, Csóka, Fülöp Sándor, Borovszky, Réthely, Szendrey, Csengeri Aladár, Szentes, stb. stb.

Bemutató szerdán este!

Gabonát és fát kapnak az inséges vidékek lakói

Bucurestiből jelentik: Ghelmegeanu belügyminiszter a tartományi kormányzókkal május 4-ikén Brassóban megtartott értekezlet után körrendeletet küldött a helytartóságokhoz a falusi és városi lakosság életszínvonalának emelése érdekében. A helyi közigazgatási hatóságok tényleges segítséget nyújtanak ennek a műnek keresztülvitelére az áruzsora letörése révén. Ebből a célból a nemzetgazdasági minisztérium is külön rendeletet juttat el a helytartóságokhoz, hogy biztosítsa azokon a vidéke-

ken, ahol hiány mutatkozik, az élelmiszerek és az elsőrendű közszükségleti cikkek szükség szerinti szétosztását. A helytartóságoknak gondoskodniuk kell a lehetőségekhez képest a szállítási eszközök megszervezéséről, hogy a hiányt szenvedő vidékek kellő ellátásban részesüljenek. A pénzügyi alapok előteremtésére a minisztertanács meghatalmazást adott arra, hogy a helytartósági költségvetések alapjaiból gabonát és fát vásároljanak.

— PÉNTEKEN, 10-ÉN, KIVÉTELESEN SZABAD HÚST ELADNI. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértésben elhatározta, hogy pénteken, május 10-én kivételesen a hús eladása és fogyasztása szabad.

— A fővárosba szállítják a fölösleges babmenyisegét. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztériumban tartott értekezleten elhatározták, hogy a nemzeti szövetkezeti hivatal szállítsa Bucurestibe az országban beszerzett ama babmenyisegét, amelyre másol nincs szükség.

— Aperitív nem elsőrendű élelmiszer. Bucurestiből jelentik: A központi árellenőrző hivatal határozata értelmében az aperitívek nem tartoznak az elsőrendű közszükségleti cikkek közé.

— Rövidesen bíróság elé kerül a sajtóügyi minisztériumban történt visszaélés. Bucurestiből jelentik: A sajtó és propagandaügyi minisztériumban leleplezett visszaélésekkel kapcsolatban az ügyiratokat áttették az ilfovi törvényszékhez, amely második tagozatát bizta meg az ügy letárgyalására. A tárgyalás napját a tagozat elnöke állapítja meg. Tekintettel arra, hogy a visszaéléseket, amelyeket Victor Alboteanu, Vasilescu C., az Imprimeria nyomda igazgatója, Mircea Mihail és Codreanu Petre követtek el — a közbizony védelméért szóló törvény hatálya alá tartozik, a határidőt a közeli napokra tűzik ki.

Bánati Szanatórium

Timisoara, III., Str. Odobescu 3. Tel.: 23—46
Mindenféle betegek, kivéve ragályos és elmebetegek felvételnek kezelésre és operációra

— Leleplezett hamisjátékosok. Bucurestiből jelentik: A Str. Brezoianu 19. számú ház első emeletén, Laubner Carol kávéháztulajdonos lakásában 20 személyből álló társaságot találtak, akik hazárdjátékot folytattak. A kártyák meg voltak jelölve és így Laubner biztosra ment. A kártyákat és a pénzt elkobozták, a játékosok ellen pedig megindult az eljárás.

— Elmékedések a Szentlélekről. Május 8, 9. és 10. napján, este negyednyolc órakor a józsefvárosi katolikus plébániatemplomban a májusi ájtatosságok keretében Eröss Alfréd dr. gyulafehérvári teológiai tanár, a neves papköltő beszél. Elmékedéseinek tárgya: A szentlélek a történelemben. A Szentlélek az egyházban, A Szentlélek a családban.

Roosevelt postája

Roosevelt elnök az az ember, aki minden valószínűség szerint a legtöbb levelet kapja a világon. Azóta, hogy 1933-ban elnökké választották, a mai napig több mint hét és félmillió nevére címzett levél érkezett a Fehér Háza. Hoover elnök hivatalviselésének ideje alatt naponta átlag négyszáz levelet kapott, míg a Roosevelt címre érkező levelek száma naponta több mint négyezret tesz ki.

(—) Szerencsés baleset. Az új helytartósági palota építésénél szerencsés kimenetelű baleset érte Junger Imre építészmérnököt. Az első emelet magasságában a falakon átfektetett deszkák akart keresztülmenni, amikor az leszakadt alatta. A mérnök lezuhant a földszintre, de szerencsére két lábára esett és mindössze könnyű zúzódásokat szenvedett.

(—) Baruch Salamon textilnagykereskedő meghalt. Temesvári kereskedői társadalmának tekintélyes tagja, Baruch Salamon belvárosi textilnagykereskedő hatvanikét éves korában Budapesten meghalt. Hosszabb ideje betegeskedett, legutóbb műtétnek is vetették alá, de segíteni már nem lehetett rajta és tegnap meghalt. A holttestet Temesvárra szállítják és itt temetik el. Baruch Salamon harminc évet meghaladó időn át volt önálló üzlettel bíró kereskedő Temesvárott és legutóbb a Duca-ucában volt textilnagykereskedése. Közbeesett, tekintélyes tagja volt a közgazdasági életnek és halála mindenfelé őszinte részvétet keltett. Gyászolják mélyen sujtott özvegye, született Drucker Margit, leányai, bátyja Baruch Izidor nagykereskedő és vejei, Perlstein Artur dr. orvos, Weisz Artur dr. ügyvéd és Borgida Sándor könyvkereskedő, valamint kiterjedt rokonság. A temetés időpontját ma állapítják meg.

(—) Előadás a fogarasi havasokról. Az Erdélyi Kárpát Egyesület ma, szerdán este nyolc órakor tartja évi közgyűlését a Magyar Házban. Utána Vajda Ernő tanár tart vetített képekkel kísért előadást a fogarasi havasokról. Az előadáson, amelyen minden beléptidő, mindenkit szívesen látnak.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Szerdán, május nyolcadikán a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Libertatii téren levő C. Jahner gyógyszerár.

Gyárvarosban a Maresal Joffre úton levő Schul gyógyszerár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Kelle gyógyszerár.

Józsefvárosban a Dragalina téren levő Csilla gyógyszerár.

Mehalában a Corvin gyógyszerár és Újkisdán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tartanak

Aki népének igaz szolgája

Fibis község magyarsága meleg ünneplésben részesítette Aufmuth Ferenc ottani közbecsült bogárnemestert és nejét, lányuk, Katalin esküvője alkalmából. Aufmuth Ferenc a fibisi katolikus iskola gondnoka és mint ilyen komoly érdemeket szerzett az iskola fenmaradásáért és megerősödéséért. A mostani ünneplés során a szónokok részéről utalás történt arra, hogy Aufmuth már tizenkét éve végzi azt a népmunkát, amelyből mellette még mindenki egy-két év után kidől, végzi mindenkor fáradhatatlanul és fiatalosan, mint a nép igazi szolgája. Mindig szerény volt, másokat engedett az élre, de az ő szerény véleménye érvényesült a legnagyobb elvi nézeteltérés közepette is. Az anyagi nehézségek idején sokszor műhelyének a forgó tőkét bocsátotta az iskola rendelkezésére, de erről is csak munkatársai tudtak, mert ő soha nem kérkedett. Aufmuth Ferenc mindig szerénységgei szolgálta népét, magyar lelke megértette, hogy népiestvérei szívesen mennek a hívó szó után. A Déli Hírlap, amely anyiszor szállt sikra a fibisi magyarok ügyéért az iskoláért, őszinte lélekkel áll be az ünneplők sorába. Mindenható árasssa el Aufmuth Ferencet és családját a népének teljesített gyönyörű munkáért a legnagyobb jutalommal testi és lelki egészségével, hogy még sokáig folytathassa tevékenységét, mint népének szolgája.

TILOS FÉMPÉNZT KIVINNI AZ ORSZÁGBÓL. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium értesítette a vámhivatalokat, hogy a legkisebb mennyiségben sem szabad fémpénzt kivinni az országból. Ezzel kapcsolatban megváltozott az eddigi fennállott rendelkezés és a jövőben az utasok fémpénz helyett maximálisan 2 ezer lei értékű papírpénzt vihetnek ki.

Galati város egyrészt elborította a kiöntött Duna. Galatiból jelentik: A Duna gátjainak átszakadása következtében a város egyes részei víz alá kerültek. A gátszakadást rendkívül heves vihar idézte elő. Az orkán által fekorbácsolt víz a Fundatura Nordului városrész felőli gátat áttörte és a hullámok csakhamar számos uccát elöntöttek. Az álmukból felzavart emberek kétségbeesetten menekültek, mentették családtagjaikat és értékesebb ingóságikat. Ez a kétségbeesett menekülés szakadó esőben történt, ami még csak növelte a fejtelenséget. Reggeli hat óra tájban a víz átszakította a Badalan nevű városrész gátját is, úgy, hogy ezen a részen is számos épület került víz alá. Az anyagi kár rendkívül nagy, mert az áradat nemcsak a házakban lévő ingóságokat hordta el, hanem a környéken lévő számos fűrészfűrésztelep deszkaállományát és tűzifakészítet is. Az eddigi becslések szerint mintegy 50 vagon fűrészfűrész semmisült meg. Az árvízszújtotta lakosokat ideiglenesen azoknál a családoknál helyezték el, akik az árvíz következtében nem szenvedtek.

(—) Eljegyzés. Halmos A. Tibor és Trattner Emilia jegyesek.

Elejtett szeméit
harisnyáin olcsón és gyorsan felszedjük
Mikó Frida
Dauerbach-palota

Román tanár előadása Németországban. Berlinből jelentik: Caracostea professzor válogatott közönség előtt Jénában előadást tartott a népek egységéről, valamint a román nép nyelvéről és irodalomtörténetéről. Hahland professzor, az irodalmi fakultás dékánja mutatta be a román egyetemi tanárt a jelenlévőknek és ezután egy órán keresztül beszélt Caracostea professzor a román kultúra jellegéről.

Enyhítenek az élelmiszerhiányon. Bucurestiből jelentik: Miután bizonyos élelmiszerekben hiány mutatkozik a piacokon, a nemzetgazdasági minisztérium és a közellátási hivatalok intézkedéseket foganatosítanak ennek megszüntetésére. Petróleumot is küldenek mindazokra a vidékekre, ahol abban hiány mutatkozik.

Egy örült agyonlőtt négy embert. Newyorkból jelentik: A kaliforniai Pasailnában egy tanár értekezleten az egyik résztvevő örülségi rohamában agyonlőtt négy tanárt, megsebesített két asszonyt és végül önmagán is súlyos sebet ejtett.

Német politikus Budapesten. Budapestről jelentik: Hermann Esser, a német túrisztikai hivatal államtitkára Belgrádból jövet Budapestre érkezett, ahol több napig marad. Esser a magyar túrisztikai intézményeket tanulmányozza. (Rador.)

(—) Elhalasztott búcsú. A románai római katolikus egyházközség ez évi búcsúját, amelyet májusban szokott megtartani, későbbi időre halasztotta.

(—) Magyar dalegyesületek figyelmébe. A magyar dalegyesületek meghívást kaptak egy május 19-én tartandó nagy kultúrünnepeken való részvételre. A Romániai Magyar Dalosszövetség bánsági kerületének vezetősége felhívja az összes temesvári egyesületeket, hogy dalosaik a tömegkar próbája végett május 11-én, szombaton és május 18-án ugyancsak szombaton — mindkét esetben este kilenc órakor — a Magyar Házban jelentkezzenek. A magyar tömegkar Zichy Géza szerenádját fogja énekelni és a dalosok hozzák el a két próbára magukkal a szükséges kottákat is.

Felvágottat naponta lehet árusítani. Bucurestiből jelentik: Minisztertanácsi határozat alapján elrendelték, hogy a felvágottakat naponta árusíthatják.

Légvédelmi gyakorlatok. Jövő kedden, május 14-én Temesvár város területén két légvédelmi gyakorlat lesz. Az egyiket a déli órákban, a másikat pedig a késő esti órákban tartják. Az esti gyakorlat idején teljes elsötétítés lesz. A két légvédelmi gyakorlatra vonatkozólag a város hirdetményben tudatja a lakossággal a tudnivalókat. A hirdetmény holnap jelenik meg. Mindazokat, akik az előírt rendelkezéseket nem tartják be, szigorúan megbüntetik.

Halálozások. Meghaltak: Prockler Erzsébet született Niedhammer hetvenhárom éves, Petrovici Ana két napos, Wahl Magdolna született Triesz nyolevanhárom éves.

Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban a következő mátkapárok kötöttek házasságot: Dengl Ede József építészmérnök és Schmidt Katalin, Fuhrmann György magántisztviselő és Augustin Margit, Trif Nicolae kéményseprő és Slaniceanu Maria, Todorov Boguljov cipész és Gyorgyevics Olga, Kaurek József Károly nyugdíjas és Maldet Terézia, Subulescu Alexandru vasúti raktáros és Pozarik Erzsébet.

Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Petrovici Ana, Rubin Sándor Dávid, Tarnas Antonia Simona Domnica, Bereczki Imre, Tivadar Klára Eszter.

A legöregebb ikrek

Uj-Skóciában élt a világ legidősebb ikerpárja, akik novemberben töltötték be 98. életévüket. Az ikrek 1841 november 9-én születtek Brantwoodban, Uj-Skóciában. Az egyik most — Mrs. Rhoda Dartt — egyheti betegség után meghalt Pleasant Valleyban. A másik — Mrs. Mabletable Brenton, aki Truro városában lakik, ma is jó egészségnek örvend. A két anyókat a múlt nyáron az angol királyi párnak is bemutatták a truroi pályaudvaron, amikor a felségek Halifax városába mehettek arra jártak. Az ikrek soha életükben nem mozdultak ki Uj-Skóciából.

A belvárosi római katolikus egyháztanács közgyűlése ma, szerdán este félkilenc órakor lesz és ezen választják meg három évi időtartamra az egyházközség új választmányát.

Kereskedők és vendéglősök figyelmébe! A városi reklám és hirdetési vállalat felhívja ezúton is az összes kereskedőket és a nyilvános helyiségek tulajdonosait, hogy akármilyen plakát, fénykép, vagy más reklám nyilvános kifüggesztése, reklám céljából való felhasználása akár a kirakatokban, akár pedig a helyiségek belsőjében, továbbá magánházak és lakások ablakaiban, vagy azok falain való elhelyezése, ezenkívül pedig olyan helyeken való alkalmazása, amelyeken a reklám a közutakról látható, csakis abban az esetben van megengedve, ha ezek a reklámok a városi reklám és hirdetési vállalat bélyegzőjével lebélyegzést nyertek. Kihágás esetében úgy az üzlettulajdonosok, mint a reklámot igénybevevők is a városi szabályrendelet 23. szakasza értelmében a helyszínen büntetést kapnak és a kihágás megismétlése esetében már az új büntető törvénykönyv rendelkezései lépnek érvénybe a mulasztókkal szemben. A városi hirdetési vállalat továbbá a kereskedők és a többi érdekelt tudomására hozza, hogy azokat a vászonredőnyöket, amelyek a kirakatokat a nap ellen védik, a városi szabályzat 11. szakasza értelmében úgy kell elhelyezni, hogy azok a járda felett legalább kétféle méternyi magasságban legyenek. Ezen előírás ellen vétők szintén büntetésben részesülnek.

Színház, Művészet

Ma este: Pozsonyi lakodalom

A Thalia operettegyüttesének bemutatkozása

A Thalia operetteklusának megnyitó előadása a Pozsonyi lakodalom című pompás darab lesz. Ez az operett nemcsak szövegben és zenében, nemcsak színészi játékokban, hanem a legapróbb technikai részletekben is tökéletes. Maga a darab a Pozsonyi lakodalom

nem is szorul dicsőre. Szinte minden száma sláger lett rövid idő alatt. Az ötletes szöveg, a fülbe-mászó dallamok, a modern humor és az érzelmes melódiák okozzák, hogy a

Pozsonyi lakodalom muzsikája egyformán kedves férfinek és nőnek, öreg-

nek és fiatalnak, társadalmi helyzetre való tekintet nélkül. Ez a darab valóban mindenki és legnagyobb varázsa éppen az, hogy a művelt közönségnek éppen úgy kellemes szórakozást nyújt, mint a karzatülés kis cselédjének. A

Pozsonyi lakodalom

három órán át nagyszerű szórakozást, pompás színeseket, pazar toaletteket, ragyogó felvonulásokat, mesterien felépített finálékat kínál, egyszerűval verbéli operetthangulatot teremt, amire ma mindenkinek kétszeresen szüksége van.

HETI MŰSOR.

Május 8. szerda este 9 órakor: Pozsonyi lakodalom. (Az utolsó évek egyik legnagyobb operettsikere).

Május 9. csütörtökön este 9 órakor: Pozsonyi lakodalom.

Május 10. pénteken este 9 órakor: Pozsonyi lakodalom.

Május 11. szombaton délután 5 órakor: Iglói diákok. (Olesó helyárrakkal.)

Május 11. szombaton este 9 órakor: Pozsonyi lakodalom.

Május 12. vasárnap délután 3 órakor: Gyimesi vadvirág. (Olesó helyárrakkal.)

Május 12. vasárnap délután 6 órakor: Pusztai szerenádj.

Május 12. vasárnap este 9 órakor: Pozsonyi lakodalom.

Pünkösd hétfő délután 3 órakor: Zsimberi zombori szépasszony. (Olesó helyárrakkal.)

Pünkösd hétfő délután 6 órakor: Pozsonyi lakodalom.

Pünkösd hétfő este: Román előadás.

Május 14. kedden délután 4 órakor: Piroška és a farkas. (Cyeremelőadás.)

Május 14. este 9 órakor: Vén bakancsos és fia. (A Magyar Népközösség előadása.)

Prostean Jean az olaszországi Faganini hangversenyen

Prostean Jean, Paganini műveinek nagyszerű interpretátora, résztvesz majd Paganini halálának száz éves fordulójára alkalmával Olaszországban rendezendő nagy emlékhangversenyen. A művész ugyanis néhány hét előtt Mussolinihez levelet írt, amelyre most érkezett a római kultuszminisztériumból a válasz. A levél tartalma a következő: A Ducehoz intézett levelére válaszolva, amelyben kifejti, hogy szívesen venne részt a legközelebb tartandó Paganini emlékhangversenyén, következőket közölhetjük. Ajánlatát bemutattuk az említett ünnepség rendező bizottságának, amely legközelebbi ülésében foglalkozik majd azzal a kérdéssel, hogyan volna az ön hangversenye ezen ünnepség keretében illeszthető. A megfelelő határozatról művész urat értesíteni fogjuk. Prostean Jean tehát az olaszországi díszes emlékhangversenyen a legilletékesebb közönség előtt mutathatja majd be országhatárokon túl is méltott virtuozitását és tudását.

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BÓNT?

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UCCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

= KÖZGAZDASÁG =

A vadon termő és a termelt gyógynövények mint új jövedelmi források

A kereseti lehetőségek egyre nagyobb gondok, hanem a gazdasági életünket irányító szervezeteknek is. Ez a körülmény arra kényszerít bennünket, hogy új jövedelmi források útját egyengessük. Ezt a célt kívánja szolgálni az EMGE ujonnan megalakult gyógynövény-szakosztálya is, amelybe a bányászati és szaktudományok szintén bele kell kapcsolódnia. A szervezés munkálatait kerületben elvállaltam s munkám felelősségérzetet, valamint kötelességtudást ró reám és mindazokra, akik az egyes falvakban a vezetést megszerzik. Az EMGE ezirányú akcióját altruisztikus alapon bonyolítja le és ezért termelőink joggal számíthatnak arra, hogy szakszerűen kezeljék árújukat a legmagasabb világgazdasági áron vesszük át.

Elsősorban gazdaköreink vezetőihez fordulok, hogy gazdatestvéreink érdekében minden egyes gazdaköri taggal lépjenek érintkezésbe a gyógynövényfélék termelése érdekében. A vadon termő gyógynövények felkarolása érdekében szintén fel kell hívni a szegényebb családok figyelmét és kellő lépéseket tenni. Mihez tartás végett a következőket kívánom az érdekeltek tudomására adni:

1. Szakszerűtlenül kezelt gyógynövényeknek értéke nincsen. Ezek a növények különböző orvosságok előállítására, illetve betegek gyógyítására szolgálnak, ennél fogva kívánatos a kellő hozzáértés, mert ha megromlott árút adunk át, éppen az ellenkezőjét érjük el a betegnek.

2. A vadon termő gyógynövényeket előre megállapított árak mellett vesszük át megbízottaink, akik az árat a beszállított mennyiségnek megfelelően az átvételkor kifizetik a növényeket gyűjtőknek.

3. A természetből gyűjtött gyógynövények értékesítése érdekében szerződést kötünk az érdekeltektől és az árak a megállapítás szerint a legmagasabb világgazdasági árakhoz igazodnak.

4. Mivel a vadon termő gyógynövények egyre máris gyűjthető, a gazdakörök vezetőit felkérem, jelentsék be nálam azonnal, hogy a községükben kit tudnának az akció vezetésére ajánlani. Elsősorban is olyan gazdákhöz és tanítókhoz forduljanak, akik szakképzettséggel rendelkeznek. Amennyiben ilyen nem akadna, úgy a rátermettségüknek fogva legalkalmasabb tanítókhoz és gazdákhöz forduljanak, akiknek tíz lei ellenében szakfűzetet adunk és ha ennek az utasításait betartják, fennakadás nélkül dolgozhatnak. A fűzetben a gyűjtés, szárítás, csomagolás módjait röviden meg tudhatók, valamint az is, hogy a gyógynövények szedésénél a gyűjtők hogyan járjanak el.

5. Ahol a legtöbb gyógynövényre számíthatunk, ott gyűjtő állomást állítunk fel és már most kérem bejelenteni, hogy július—november hónapok tartamára hol volna alkalmas raktárhelyiség.

6. Gondoskodunk arról, hogy a gyűjtők az átadott árukért azonnal megkapják az ellenértéket.

7. Megbízottainknak mindenkor a legnagyobb körültekintéssel és lelkiismeretességgel kell eljárniuk úgy a gyűjtők, mint az EMGE irányában is, a gyógynövénygyűjtés és ellenőrzés szempontjából.

8. Erdei málnát és földi epret is átveszünk, nagyobb tételek szállíthatása esetén, meggyezés szerint.

9. A csomagoláshoz szükséges ládáról, vagy zsákokról és a vasúti fuvar költségekről is mi gondoskodunk.

A legkorábban gyűjthető vadon termő gyógynövények a következők:

Tavaszi hérics. A legelők már tele vannak ezzel a sárga virággal, az egész növény gyűjtendő, többől sarlóval levágva. Gyűjthető évirágzás után is, ameddig csak találni lehet. Szárítása könnyű, árnyékban, padláson kell szárítani, ára kilónként 12 lei.

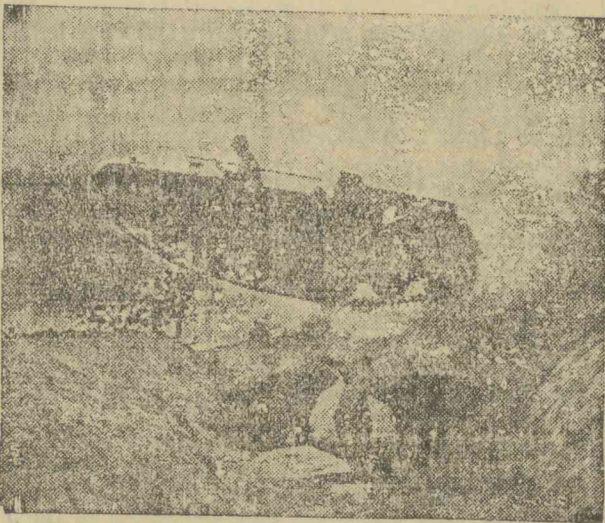
Martilapú virág. A virágot lehetőleg szár nélkül, de legfeljebb egy centis szárral kosárba gyűjtjük. Napon ponyván jól elterítve, vagy padláson szárítható, kétszázaléknál több bóbítana ne legyen benne. Ára kilónként 45 lei.

Kökényvirág. Kosárba szedjük, nera szabad

= A kincstár és a magánosok közötti tartozások rendezése. Az állam, közhatóságok és magánosok között fennálló követelések, illetve tartozások elrendezésére vonatkozóan a pénzügyminiszter részletes utasítást küldött a pénzügyigazgatóságoknak. Eszerint a kincstárral szemben fennálló azon tartozások elrendezésénél, melyek per tárgyát képezték, nem a megterhelés évét kell szem előtt tartani, de azt a költségvetési évet, melyben a bírói határozat jogerőre emelkedett. Ugyanez a szempont nyer alkalmazást a kincstárral szemben fennálló követelésekre is, amennyiben ezek per tárgyát képezték. Amennyiben a persorán a kérdéses összeget a felperes időközben készpénzben befizette, a jogerős ítélet alapján az összeget a kincstártól visszakeresheti.

= A szakkamarák reformja. A kormány az összes szakkamarák reformját akarja keresztül vinni, az új céhtörvény szellemében. Ennek megtárgyalására a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége május 16-án közgyűlést tart, melyen a kereskedelmi és iparkamarák készülő reformtervezetét tárgyalják le.

(—) A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.80—873.13, dollár 211.65—216.95, svájci frank 47.51—48.75, holland forint 112.40—115.20, palesztinai font 852.84—874.16, egyiptomi font 873.54—895.28, belgas 35.60—36.54. Devizák 38% felárral: angol font 567.87—582.08, svájci frank 31.87—32.59, francia frank 3.24—3.31, márká 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.93—3.05, (felár nélkül) török líra 92.

A tankok a világháború óta óriási fejlődésen mentek keresztül. A harci kocsik ma már minden akadályon átbognak. Képünk azt a jelenetet örökíti meg, amikor egy német tank szinte átugrik egy mély árkon

zsákba gyömöszölni, vékony rétegbe papíron kiterítjük és naponta forgatjuk. Csak a világos színű árú értékes. Ára kilónként 45 lei.

Kankalin. Sok helyen Szentgyörgy-virágnak hívják. A virág szirmai gyűjtendő a zöld magházzal. Gyorsan kell szárítani tűzhely felett, vagy sütőkemencében a sütés után, de lehet a napon is. Ára kilónként 60 lei.

Ibolya. Száraz időben szedendő, legfeljebb egy centis szárral. Kemence felett, vagy meleg szobában szárítjuk. Vékonyan elterítve padláson is lehet, napon nem szabad szárítani, mert színét veszti. Ára kilónként 100 lei.

Gyöngyvirág. Száraz időben kosárba kell szedni, 5—6 centis szárral. Gyorsan kell szárítani árnyékban, így marad szép fehér. Ára kilónként 100 lei.

Árvacsájan virág. Csak a fehér virágszirmot kell kosárba szedni, a harmat felszáradása után. A virágot kemence felett, vékonyan elterítve kell szárítani még azon a napon. Legjobb, ha a gyűjtést vezető végzi. Ára kilónként 180 lei.

Bodzafa-virág. Minden faluban könnyű szerrel össze lehet szedni pár mázsát. Ezt a virágot csak teljesen száraz állapotban szabad szedni. Kosárba gyűjtjük, a vastagabb szárat levágjuk és még a szedés napján vékonyan terítsük ki papírra padláson, vagy napon is lehet szárítani. Ára kilónként 35 lei.

Az itt említett árak alatt a kész, szárított árú ára értendő. Számításba kell venni a beszáradást, elporlást, a gyűjtést vezetőnek munkadíját, a gyűjtőtelepekre való fuvarozás költségeit, a préselés költségét. Így tehát a gyűjtő a fenti árakból 10—15 százalékkal kevesebbet kap, de ez is csaknem kétszerese a tavaly elért áraknak.

Meggyesy István

= A Kamarák Szövetségének felhívása az esedékes külkereskedelmi tárgyalásokkal kapcsolatban. A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége leiratot intézett az összes kereskedelmi és iparkamarákhoz, amelyben közli velük, hogy Svájcjal és Franciaországgal a közeli hetekben megkezdődnek a külkereskedelmi tárgyalások, az új egyezmények megkötésére. Kéri ezért a kamarákat, hogy az érdekeltektől az ezzel kapcsolatos kívánásokat gyűjtsék össze és azokat a Kamarák Szövetsége memorandum formájában fogja eljuttatni a Külkereskedelmi minisztériumhoz, illetőleg a tárgyaló delegációkhoz.

= Kivételek a kiviteli tilalom alól. A Monitorul Oficial április 24-iki száma minisztertanácsi jegyzőkönyvet közöl, amelynek értelmében a Monitorul Oficial 1940 február 23-iki számában ismertett kiviteli tilalom alól számos árucikket mentesítenek. Ezek elsősorban olyan gépek, amelyeket az országban nem lehet megjavítani és javítás végett küldenek külföldre, ahonnan azután visszazállítják őket. Ugyancsak exportálhatók gépek és szerszámok, ha ez a kivitel az ország gazdasági érdekeit szolgálja. Ezt a körülményt a nemzetgazdasági minisztérium ipari termelési és hadfelszerelési igazgatósága állapítja meg. A külkereskedelmi minisztérium kedvező véleményezés esetén engedélyezi a bárány-, kecske- és juhbőr kivitelét is.

= Kétnulliórd lei volt Románia múlt évi húsfogyasztása. Bucurestiből jelentik: A húsfogyasztás értéke az elmúlt esztendőben 2 milliórd lei volt. A különböző korlátozó intézkedések következtében a húsfogyasztás idén jelentős mértékben csökkenni fog.

= Új cégbejegyzési engedély. A temesvári tartományi cégbejegyzési különbizottság legutóbbi ülésén a következő kereskedővállalat működését engedélyezte: Lázár Emánuel szállítási vállalat, Arad.

= Csak másfél év múlva kezd meg működését a Petrosani kokszyára. Az utóbbi időben a belföldi vasiparhoz szükséges kohószén, vagy fémkocsz beszerzése külföldről nehézségekbe ütközik. Ez a körülmény érzékenyen érinti a vasipart. A fémipari hivatal, az Oficiul Metalurgic egyik legutóbbi ülésén foglalkozott a kohószén behozatalának és belföldi termelésének kérdésével. Ez alkalommal a Petrosani SAR szénbányavállalat bejelentette, hogy kísérleti üzemet állít fel annak megállapítására, hogy milyen méretű befektetésre van szükség a belföldi kocszának megfelelő szénből való előállításához. A kísérleti üzemből elért eredmények alapján építi majd fel a kokszyát a Petrosani, ez az üzem azonban minden valószínűség szerint csak másfél év múlva kezheti meg működését.

(=) A banati gabonaárak. A temesvári piacon a gabonaárak a következők: Búza 650 lei, tengeri 850 lei. Az árak lemorzsolódnak, a piac csendes, 850 lei. Az árak lemorzsolódnak, a piac csendes, tüzetkötés alig van.

SPORTSEMÉNYEK

A CAMT az Unirea Tricolort látja vendégül pénteken

A Ripensia a fővárosban játszik a diákcsoport ellen, Nemzeti bajnoki forduló május 10-én

A nemzeti bajnokságban pénteken újabb forduló bonyolítanak le és ez alkalommal hat mérkőzést játszanak. Vasárnapról-vasárnapra izgalmas játék alakul ki a mérkőzéseken, mert mindegyik csapat igyekszik megtartani jó helyezését, vagy pedig arra törekszik, hogy megszabaduljon a veszélyes zónából. A múlt vasárnap csupán három mérkőzést játszhattak le, mert az ókirályságtan olyan hatalmas hóvihar tombolt, amely lehetetlenné tette a játékokat. Ezzel kapcsolatban a szövetség úgy határozott, hogy az elmaradt mérkőzéseket május 23-án csütörtökön játsszák le. Ezen a napon a Rapid FC a Sportul Studentescu, míg a Venus az Unirea Tricolor együttesével méri össze erejét.

Temesváron kerül lebonyolításra a CAMT—Unirea Tricolor bajnoki mérkőzés. A munkásatléták legutóbbi vereséget szenvedtek a resicai UDR-től, most igyekeznek tehát javítani helyzetükön. Ez nem is lesz olyan nehéz, ha a játékosok mindegyike teljes szívvvel és lélekkel belefekszik a küzdelembe. A Ripensia már nehezebb feladat előtt áll, mert a fővárosba kell utaznia, ahol a jóképességű diákcsoport lesz az ellenfele. A temesvári csapat azonban a fővárosban is tud játszani és éppen a

mult vasárnap bizonyította be, hogy idegenben is megállja a helyét.

Pénteken Aradon kerül lebonyolításra a bajnoki forduló legérdekesebb és legizgalmasabbnak ígérkező mérkőzése, az AMEFA és a Rapid FC között. Az aradi munkáscsoport Vágó edző irányítása mellett nagyszerűen megallotta a helyét idegenben, így meg van rá a remény, hogy hazai pályán, hazai közönség buzdítása mellett szép eredményt ér el a nagy játékerőt képviselő Rapid ellen. A közönség kíváncsian várja a Rapid bemutatkozását, főképpen pedig Sipos felé fordul az érdeklődés, aki amióta Romániában van, még nem játszott aradi pályán.

A Gloria CFR a kolozsvári Victoriát látja vendégül, amelyet minden bizonnyal le is fog győzni. A kolozsvári csapat ebben az esztendőben nem tudott csak három győzelmet szerezni és jelenleg is az utolsó helyen áll. A Venus a Carpat FC csapatával méri össze erejét. A bányai csapat megnehezíteti a bajnokcsapat győzelmét, de nem igen akadályozhatja meg. Végül a Juventus ellenfele az UDR lesz. Ezen a mérkőzésen a hazai pálya előnye ellenére az UDR javára billenhet a mérleg.

56.8 mp. 100 méteren! A Buenos-Ayresben versenyző japán úszók közül Itusa legutóbb 100 méteren 56.8 mp.-es, 200 méteren pedig 2 p. 12 mp.-es nagyszerű idővel győzött.

Berlin—Pozsony 5:2 (4:0). Berlin válogatott labdarugócsapata 5:2 arányban legyőzte Pozsony válogatottját.

A Beogradszky győzött a jugoszláv bajnokság döntőjében. A jugoszláv bajnokság döntőjében a Beogradszky nagy és elkéseregett harc után 3:2 arányban legyőzte a Gradjanszky csapatát.

Olasz—német rugby-mérkőzés. Olaszország rugby-csapata 4:0 arányban legyőzte a német válogatott csapatot.

A magyar nemzeti bajnokság állása

1. Hungária	22	15	3	4	58:26	33
2. Ujpest	22	13	3	6	50:27	32
3. Ferencváros	22	15	1	6	58:30	31
4. Kispest	22	13	2	7	62:38	28
5. Szeged	22	12	4	6	49:38	28
6. Elektromos	23	11	5	7	44:41	27
7. Törekvés	23	11	4	8	36:34	26
8. Gamma	22	9	4	9	38:41	22
9. Bocskai	23	9	3	11	32:53	21
10. Haladás	22	9	2	11	40:45	20
11. Szolnok	22	8	3	11	30:39	19
12. Taxi	22	5	3	14	32:60	13
13. Kassa	23	5	2	16	27:75	12
14. Nemzeti*	26	2	0	24	15:24	4

*Törölve

Az év első nemzetek közti atlétikai viadala

A Törökország—Görögország—Egyiptom három nemzetközi atlétikai viadala győztesei a következők:

100 m. Eskinazi Egyiptom 11 mp. 200 m: Val-samidis görög 21.4 mp., 400 m: Gören török 50.8 mp. 800 m: Maxut török 1 perc 58.4 mp. 1500 m: Maxut török 4 perc 02.4 mp. 5000 m: Abousbah egyiptomi 15 perc 33.4 mp. 10.000 m: Abousbah 33 perc 45 mp. 110 m. gátfutás: Faik török 15.6 mp. 400 m. gát: Tiargina olasz 57.2 mp. Magasugrás: Lekatsas görög 185 cm., távolugrás: Balogu görög 687 cm., hármassugrás: Hadgilcsif görög 13 m. 08 cm., rudugrás: Thamos görög 380 cm., súlylökés: Arat török 13 m. 93 cm., diszkoszvetés: Teriaszos görög 38 m. 30 cm., gerelyvetés: Koth egyiptomi 55 m. 20 cm., 4x100 m: Egyiptom 44.6 mp. Balkánváltó: Görögország 3 perc 31.4 mp.

Hirdessen a Déli Hírlapban

Sportheiress mindentől

Az Electrica—Chinezul B-liga mérkőzést nem május 12-én, hanem május 10-én lesz az Electrica-pályán. Helyi derbi-mérkőzésnek lesz tehát színhelye május 10-én az Electrica-pályán, ahol a technikásabb Chinezulnak nehéz harcot kell vívnia a kemény futballt kultiváló Electrica csapatával a bajnoki pontokért.

Két B. válogatott csapata van Romániának. A szövetség két csapatot állított össze, amelyek „Románia B” elnevezés alatt fognak szerepelni. Az első B csapat összeállítása a következő: Radulescu—Petrescu, Lengheriu—Siclovian, Rasinaru, Moldovan—Orza, Mihailescu, Constantinescu, Praszler, Iordache. A másik B csapat: Feillinger (Pavlovics)—Dragomirescu, Felecan I. — Demetrovici, Csapat (Dragan), Neagrau—Kovács II., Lukács, Cociuban. Zsifkovics, Mihailescu Lulu.

Olaszország—Románia 3:0. Olaszország és Románia teniszcsapatai Modenában mérték össze erejüket és ennek során az olaszok 3:0 arányú győzelmet arattak. Az utolsó egyest Cucelli nyerte, aki Tanasescut nagy küzdelem után 7:5, 4:6, 7:5, 7:5 arányban győzte le. Az ugyancsak Modenában megrendezett női teniszviadala is véget ért. Itt is az olaszok győztek, míg második helyre a magyar csapat került.

Május hónapban rendezik meg a kerékpáros Balkán-játékokat. A kerékpáros Balkán-játékokat véglegesen május 23—30. napjára Bucures-tibe tűzték ki és azon Bulgária, Törökország, Görögország és Románia legjobb csapatai vesznek részt.

Németország—Magyarország tornászviadala. 291.4:288. 3. A német tornászcsapat 3.1 ponttal győzött Budapesten. Egyéni összetett versenyben 1. Stabl német. 2. Stangl német. A legjobb magyar a negyedik helyen végzett.

TENGEREK RABJA

írta: RÉVAY GÉZA

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Utánnomás tilos.

Odamentek hozzá, Jure volt a legöregebb köztük, krakogott vagy kettőt, biztosan vigasztalni akarta a gyerek-lányt, de bizony belészorultak a szavak. A lány meg odament hozzá, végig simította a kezét, aztán mikor látta, hogy a László szemén kibuggyant a könny, odament és letörülte.

A sok kérgestenyérű, nehézszívű, kopottlelkű ember lehorgasztott fejjel állt ott és kegyetlenül furcsán, szorongva érezte, hogy most itt hagynak valakit, akin végig vágott a tenger... talán mert gondolatban hűtlen lett hozzá.

És mindenki, aki ott állt a fehér mementőként meredező ház előtt, tudta, hogy előbb-utóbb, de így végzik valamennyien. Hogy it-e vagy másutt? Nem az a kérdés, hanem hogy hogyan? Talán megrokkanna, talán kiöregedve, talán beteg... de mindenkor és halálos bizonyossággal tudták, hogy elhagyottan.

Mert mindenki elvész mellőlünk, a barátok elmaradnak, a kedvesek a másoké lesznek... és mikorra kiszáll a tengerész, hátára veszi a zsákot és megindul arra, amerre az otthon sejt... már nem ismeri senki, nem várja senki és nem szereti senki.

Pedig éppen akkor lenne legnagyobb szüksége szeretetre.

Ifjúságukat kikötőkre és tengerekre pazarolták... izmaikat elrágta a hajó, akár csak a vasfalakat pusztító rozsda... lelkiüket kiégette a kikötői tivornyák sivársága, az egyenlők napja és a szívükben feneketlen mély lyukat rágott az idő... úgy kifosztották, úgy kifacsarták őket... hogy mikorra leteszni őket a hajó, már nem is tengerészek... csak fáradtan mozgó, elfáradt emberek.

Aztán mentek a hajóra, a feketébe öltözött An-

35

gelicára, amelyen már csak az éjjeli őr hunyorgó lámpája virrasztott.

Sokkal később, akkor a hajó nyomát rég elmosták a hullámok már, Petar kibicegett a kikötőbe, két mankón járt és kereste az elszórt hajó régen elveszett nyomát a borzongó víz-mezőn. Olyan furcsa volt, mintha gölyalábon járkált volna a megrokkant ember.

A biztosító társaságtól remekbékészült mülábat kapott, de fél nem csatolta volna egyszer sem. Ott szomorkodtak a szoba egyik sarkában és Lucia vette csak néha kezébe őket, ha törölgette róluk a port.

Mert Petar feleségül vette a kislányt. Előbb megtanult vasalni és ketten dolgoztak, hogy puhább legyen a tollanként összehordott fészek.

Később aztán állást is kapott. A múzeumban sántikált teremről-teremre és őrizte a kitémőtt cápákat, bálnákat és egyéb tengeri csoda-bogarat — ha már a valóságban nem találkozhatott velük.

Akkor már többet találkozott össze a szemük pillantása. A csonka lábain áldogáló Petar épp akkora volt már, mint a csöpp kis asszonyka.

Mesélték, hogy Petar tenger könnyet ontott a tengerért. De aztán csak megszokta a szárazföldi csúszás-mészást és nagy titokban, mikor úgy vélte, nem látja senki, kiment a tengerpartra, lehajolt a víz fölé és nézegette magát benne. Vagy belemerítette mind a két kezét a vízbe és csorgatta le a gyöngyözve pergő víz-szemeket az ajka előtt.

Aztán hús kezével megfogta forró homlokát, kinyújtotta a két kezét, mintha lefelé fordított tenyerével és miesszenező szemével meg akarná simogatni a tovaringó, végtelenbe vesző hullámokat.

Otthon erősen mondogatta, hogy nem vágyik el, hogy megszokta a kitémőtt állatok lélektelen üvegszeméit, keményen zörgő testüket... de mindenki tudta, hogy Petar kegyesen hazudik, csak hogy Luciát meg ne szomorítsa.

Mert akit a tenger egyszer megfogott, azt el nem eresztí többé. Az csöppenhet akármiylen jó

módba, vagy lecsúszhat egy a fertőbe, hogy lehajolva se érni le hozzá... kerülhet akármiylen messze tőle... körülvehetük a víztől izsonyodók ezrei, akik minden csufot és minden rosszat mondanak rá... akkor is és mindig visszavágyik!

A tenger rosszabb a legcédább nőnél... akár-hogy akarsz szabadulni tőle, nem tudsz!

A tenger szerelme nagyobb, erősebb. önzőbb... mindent felülmúlóan egyetlen... a földkerekségnek egyetlen nője sem vetélkedhet vele. Ha hív — mégy! Ha küld — nem tudsz elmenni! Ha rossz — áldod, mert rosszab is lehetne és ha jó — akkor forróbban szereted, mint álmaid bármelyik szerelmesét, mert, a jósága kiapadhatatlan jószág... olyan, amilyenhez fogható nem mérnek semerre a világon.

Petar hát pergeti egykedvűen a napokat életének sokszemű olvasóján. Szívében azzal a vágygyal és azzal a reménységgel, hogy hátha egyszer mégis-mégis...

Addig meg majd járkál teremről-teremre és mondogatja egykedvűen a százszor elhadart mondogát:

— Erre hölgyeim és uraim erre, itt látható a Földközti-tenger veszedelmes ragadozója... — a cápa!

MONDJ IGAZAT

Az Angelica nagybeteg lehetett, mert a fukar Társaság úgy határozott, hogy száraz-dokkba küldi, méghozzá Antwerpenbe.

A Wilton-Dock Co. úgy látszik nem ismerte még Cecchini igazgató urat, vagy legalább is nem elég jól... aztán a társaság fizetőkészségéről felől is igen jó véleménnyel lehetett, mert minden további nélkül elfogatta az Angelicát generális javításra.

Nagy volt az öröm. Az ilyen hosszú álldogálás alatt végre hozzájuthatnak a tiszték is rég megérdemelt szabadságukhoz, a legénység is hatalmas semmivetésben várja a délutáni öt órát, amikor aztán ki-ki mehet amerre a láb, a szive húzza — vagy ameddig az erszénye engedi.

(Folytatjuk)

ÍME EGY EMBER, AKI MEZEI MUNKÁT VÉGEZ

Izmai — a mindennapi, állandó munkában — megacélosodnak. Melle — amelybe reggeltől-estig friss levegő hatol — széles és erős. Szervei jól működnek, egészsége tökéletes.

AZ IRODAI TISZTVISELŐ

llében, akinek háta munkája fölé görnyed, órákon át mozdulatlanul ül és elhasznált levegőt lélegzik be, egészen más körülmények között él. Épp ezért, az esetek 80 %-ban rossz a vérkeringése, mája duzzadt, székrekedésben szenved, így állandóan rossz a közérzete. Egészségi állapotát a következőkben foglalhatjuk össze: meglassult anyagcsere, azaz a mérgező anyagok és salakok tökéletlen kiválasztása. Ilyen esetekben az URODONAL kúra nagyon hasznos. Rendszeresen kiválasztja és eltávolítja az összes ártalmas anyagokat; tehermentesíti a májat, rendszeressé teszi az epe kiválasztást, dezinficiálja a beleket, rugalmassá teszi a vérereket és revitalizálja a vért.

URODONAL

A LEGJOBB REUMA ELLENI SZER

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY, MEGBIZHATÓ MÁRKA

Ravasz László református püspök meleg méltató cikke az elhunyt Mailáth katolikus érsekről

A budapesti református egyház hetilapjában, a Református Életben Ravasz László püspök feltűnést keltő cikket írt a közelmúltban elhunyt nagy erdélyi katolikus püspökről, gróf Mailáth Gusztávról. Ravasz püspök cikke elején Mailáth Gusztáv személyes sajátságairól, egyéniségének varázsáról emlékszik meg s mint írja, jellemének és kedélyének bensősége és derűje tette, hogy „nem lett elméleti teológussá, nem lett hatalmas egyházigazgatóvá, nem lett pompázó egyházi fejedelemmé, nem lett világi társaságot elragadó abbévá, hanem

megmaradt olyan apostolnak, akinek egyéni varázsát hite missziói szolgálatába állítja és hitét egyéni élete naponként százszor megpecsételi.”

Elmondja Ravasz püspök, hogy gróf Mailáth Gusztáv joggal törekedhetett volna a bíborosi kalap után s csak a kisujját kellett volna megmozdítania, hogy a politikában döntő szerephez jusson, ahelyett azonban Assisi Ferencre emlékeztető módon Erdély legigénytelenebb embere, legegyszerűbb misszionáriusa volt, szinte negyven éven át. Majd többek között, szószerint a következőket írja cikkében:

„Mint az élő kegyesség embere, minél erősebben hitt saját egyházának tanításában, annál inkább

meg tudta becsülni más emberek hitét.”

Teológiai alapon meg volt győződve a máshitűek tévedéséről... de a gyakorlati következte-

tése az volt: ha már nem lehet mindenki hívő katolikus, milyen jó, hogy hívő református és evangélikus az illető.

Szívből örült annak, ha a református egyházban a lelki ébredésnek nyilvánuló jelei mutatkoztak.

s a saját egyházában minden dogmánál, rendnél, politikai előnynél többre becsülte a Krisztusba vetett személyes, élő hitet”. Az uralomváltás után Mailáth Gusztáv megjelent a református püspöknél, Nagy Károlynál s vele együtt átmertek az öreg unitárius püspökhöz, Ferencz Józsefhez. Ott mondta Mailáth püspök ezeket a nevezetes szavakat: „Ha eddig néha szemben állottunk, megengedhettük magunknak ezt a csúnya fényűzést. Ezentúl azonban együtt kell menetelnünk.

Ennek külső jeleül köszöntsük egymást testvéri öleléssel, szólítsuk egymást testvérekhez illő módon. Minden közös ügyben egységesen álláspontot foglaljunk el s legyünk rajta, hogy az erdélyi magyarság soha meg ne oszadjon”.

Mikor eljöttek Kolozsvárról, megölelt s jószagos arca arcomhoz ért. Ma is érzem ennek melegségét s csak akkor szűnik meg ez az érzésem, mikor én is olyan hideg és csöndes halott leszek, mint ő most”.

Ravasz László püspök nagy feltűnést keltő és a fölé megszokott ragyogó stíluskészséggel megírt cikkének bizonyára meglesz a hatása a szorosan vett egyházi élet területén túl is: a felekezetek közötti egyetértés tiszta szellemű kialakításában.

Mozi

MUSOR:

Szerdán, május 8-án:

APOLLÓ: A kirchfeldi pap (német film).
CAPITOL: A kirchfeldi pap (német film).
CORSO: A magányos farkas (angol film).
SCALA: Az asszony vétkezik (francia film).

Szerkesztői üzenetek

281. sz. előfizető. Ügyét terjessze elő a Temes tartomány magántisztviselői céhének, ahonnan megkapja a szükséges felvilágosítást és utbaigazítást. Címe: Breasia Functionarilor Particulari din Timutul Timis, Timisoara I. Str. Eminescu 5. et. I.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HÁZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés húsz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 leu, minden további szó kettő leu. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Telefon: 28—10. II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nógrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Wittek trafik Bulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Bejárónő félnapra azonnal felvétetik (V., Ion Bratianu ucca 29. III. 14. 955

Allást keres

Középkorú férfi, volt állam tisztviselő állást keres. Cím a kiadóban. 967

Háztartás minden ágában jártas intelligens nő házvezetőnek menne vidékre, magányos egyénhez. Ajánlatokat „Komoly” jellegre a kiadóhivatalba. 972

Lakas

Modern 1 szobás, féregmentes lakást keresek, esetleg június 1-től, villamos megálló közelében. Telefon 45-60. 966

Modern 3 szobás lakás, magas földszintes privát házban, parkirozott udvarban IV. ker. központjában augusztus 1-re kiadó. IV., Str. Ion Ghica 5. 965

Rendes úrilakónak! Ha mai viszonyokhoz mértén előnyösen és szépen akar lakni, nézze meg IV. Str. Vladimirescu 18 szám alatti 4 szobás, hallos egész első emeletet elfoglaló, ki-mondott úrilakómat, amely augusztus 1-re kiadó. 947

Négyszobás modern lakás, összes mellékhelyiségekkel azonnalra, vagy későbbre kiadó. Lift a házban. I., Str. Gheorghe Lazar 4. Közelebbit Andres dr. irodában. Telefon: 35—37. 971

Adas-vétel

Bútor teljesen új, modern díófa hálószoba és egy használt díófa ebédlő-olcsón eladó. II., Str. Dorobantilor 1. 942

Új családi ház eladó III., Ulpia Traian 99. kettőszoba, konyha, előszoba, éléskamra. Bővebbet: III., Str. Ion Vasii 4. Telefon: 20—22. 946

Erzsébetváros legszebb helyén, pár lépésnyire a Capitol mozitól elsőrendű házhely eladó. Kockakörút, vízvezeték, csatornázás létezik. Timisoara, III., Str. Odohescu 60. ajtó 3. 974

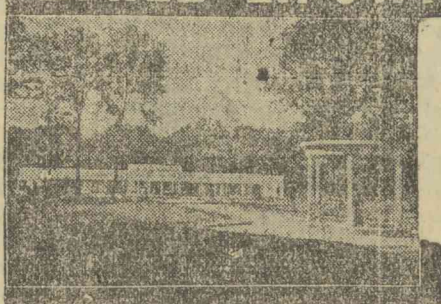
Keresek egy jókarban lévő női kerékpárt. Telefon: 26—78. 973

Különjele

Csinos fiatal özvegyasszony, 155 lánc birtoka vezetéséhez nőtlen vezetőt keres. Felvilágosítást ad: Bizony Ferenc ügynökség, Temesvár IV., Vácárescu 11 szám. 931

Ezüstfogantyús bot 1932 okt. 27. bevéséssel, valahol elmaradt. Szíves értesítést kérek róla a Déli Hírlaphoz, Kubán Endre. 867

BAILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegénység és női bajokat.
Szezón: május 1-től október 15-ig

VESZEK
bélyeggyűjtemény

„ARTA” anticar. Str. Alba Iulia 5 szám.